

Могиллянські джерела

Видання Національного університету "Києво-Могиллянська академія"

№ 2
червень, 2000

Читайте в номері:

Конвокація - 2000
В гостях у НаУКМА
В.Ющенко
Рівень підготовки
колегиантів
Херсонський колегиум
Американський
університет з києво-
могилянського подвір'я
Толерантна педагогіка
Хто заперечить
американському
професорові?
Великодня мозаїка
Фініш І Універсиади
Що нового у вступній
кампанії?

Часопис
"Могиллянські
джерела"

Розпорядження
президента НаУКМА
№ 11 від 15.02.2000

Наша адреса:
04 070, м. Київ,
вул. Сковороди, 2
Тел.: (044) 463-69-31
Факс: 463-69-31

E-mail:
wzubko@ukma.kiev.ua

КОНВОКАЦІЯ - 2000

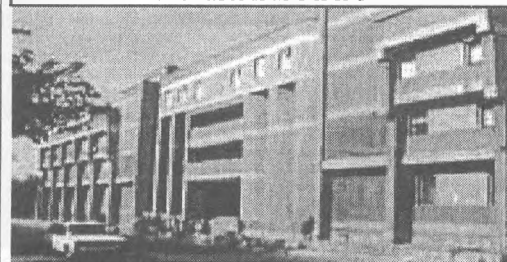
Ще кілька тижнів, і для багатьох колегиантів та студентів настане щаслива мить отримання атестатів та дипломів. Хтось з них продовжить навчання на вищій сходинці, а хтось вийде на життєвий шлях праці. Але для кожного той день залишиться незабутнім. Особливість його ще й у тому, що він припадає на злам тисячоліть.

Отож, якою вона буде – Конвокація – 2000? Це й є провідною темою цього випуску.

Справжнім іменинником у ньому виявилась Миколаївська філія НаУКМА. Адже у неї перший випуск бакалаврів! Тому наш кореспондент звернувся до ректора філії Л. Клименка з проханням відповісти на кілька запитань.

Ректор Миколаївської філії НаУКМА
Л. Клименко

МИКОЛАЇВСЬКІ ПЕРВОЦВІТИ

Тільки-но закінчилося засідання ректорату, і ректорові філії Л. Клименку треба поспішати до галереї, де відбуватиметься вручення студентам іменних стипендій американської фундації. Але кілька хвилин для розмови у нього знайшлося.

Кор.: Пане Леоніде, стають на крило ваші перші ластів'ята. Що Ви особисто відчуваєте напередодні першого випуску?

– Я б не ототожнював те, що досягнуто за ці чотири роки, саме з особою керівника філії. Створення Миколаївської філії НаУКМА, те, що сталося потім і відбувається тепер, є наслідком самовідданого служіння багатьох людей ідеї відродження України. Власне, мені іноді доводилося дуже сутужно. У такі хвилини допомагали ті, хто йшов поруч від дня заснування філії. Вони поруч і зараз, коли ми досягли чергового етапу свого розвитку.

Значною мірою нашу відповідальність формувало відчуття того, що юнаки і дівчата – перші абітурієнти – повірили в нас. Запевняю вас – для нас це багато важить.

(Продовження на стор. 6)

З М І С Т

АКТУАЛЬНІ ІНТЕРВ'Ю

Миколаївські первоцвіти. <i>Бесіда з ректором Миколаївської філії НаУКМА з нагоди першого випуску бакалаврів</i>	1
Що думають про це випускники?.....	7
Конвокація – 2000. Якою вона буде?.....	8

ХРОНІКА АКАДЕМІЧНОГО ЖИТТЯ

В гостях у НаУКМА прем'єр-міністр України.....	3
Башкирському “Кобзарю” - 10 років.....	4
Княжому роду нема переводу.....	5

УХВАЛИЛИ

З березневого засідання Вченої ради (<i>Про рівень підготовки випускників колегіумів</i>).....	9
--	---

В ЦАРИНІ НАУКИ

На новий, міжнародний рівень.....	10
<i>Л. Чеховська</i> . Чи можна вважати тверду вимову шиплячих ознакою патріотизму?.....	10
<i>Р. Павлів</i> . Український спорт: мовна проблема.....	11
<i>О. Василюшин</i> . Сучасний урок іноземної (науково-практична конференція в Кременці).....	11

ЗНАЙОМТЕСЬ БЛИЖЧЕ

Херсонський колегіум.....	12
---------------------------	----

ВІСТІ З КОЛЕДЖІВ ТА КОЛЕГІУМІВ

День довкілля у січовиків.....	14
<i>М. Стефюк</i> . Вечір поезії в “Гуцульщині”.....	14
Малеча творить писанку.....	14
<i>Л. Чеховська</i> . Батьки і діти – вічна тема?.....	15
Щедрий дар.....	15

З ДАЛЕКИХ МАНДРІВ ПОВЕРНУВШИСЬ...

<i>В. Горський</i> . Погляд на американський університет з киево-могилянського подвір'я.....	16
Україна-Польща: діалог молодих поколінь.....	19

НАБОЛІЛО? – ДАВАЙТЕ ОБМІРКУЄМО!

Відгуки на статтю “Чому студенти не ходять на лекції?”.....	20
Хто заперечить американському професорові?.....	21

НАШІ ПОБРАТИМИ

<i>Ю. Верланов</i> . “ВАГАНТ з Півдня України”.....	23
---	----

З ДОСВІДУ КОЛЕГІУМІВ

<i>В. Устинова</i> . Педагогіка толерантності як засіб навчання і викладання у закладах нового типу.....	27
--	----

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

Любов Малигіна з “Берегині”.....	28
<i>О. Василюшин</i> . “Ломикаменю” – 30.....	28

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КАЛЕЙДОСКОП

Великодня мозаїка. Фоторепортаж з Галереї мистецтв.....	29
---	----

ЗІ СПОРТИВНОГО МАЙДАНЧИКА

Заключний етап I Універсиади НаУКМА.....	30
--	----

КУТОЧОК ВСТУПНИКА

...тупній кампанії?.....	31
...вступникові про Києво-Могилянську.....	32

КОНКУРС НА ЗДОБУТТЯ ПРЕМІЇ МИКОЛИ КРАВЦЯ

На підставі Положення про премію Миколи Кравця Преміальним комітетом оголошено конкурс випускних робіт студентів бакалаврату і магістеріуму НаУКМА 2000 року.

ПРІОРИТЕТНІ ТЕМИ:

1. Програма економічного відродження України, враховуючи досвід Чехії, Польщі, Прибалтійських держав.
2. Від Першого Нікейського Вселенського Собору Церков 325 року до Першого Всеукраїнського Помісного Собору 2001 року.

Для лауреатів конкурсу встановлено премії по 1500 доларів США кожна:

- За кращу кваліфікаційну роботу випускника бакалаврату НаУКМА 2000 року (одна премія);

- За кращу магістерську роботу випускника магістеріуму НаУКМА 2000 року (одна премія).

Відповідно до Положення про премію Миколи Кравця, кандидатури претендентів для участі у конкурсі висувають Ради факультетів та спеціальні засідання департаментів.

Преміальний комітет

Члени редколегії: *І. Авдієнко, П. Бондар, О. Василюшин, Л. Дяченко, Ю. Верланов, О. Георгієв, Н. Задорожна, О. Морозький, О. Парши, А. Радькова, О. Третьякова, Л. Чеховська*
в. Набір: *В. Шлюс, М. Брашна, О. Шуть*. Коректори: *В. Житник, О. Неділько*

В ГОСТЯХ У НАУКМА ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР УКРАЇНИ

Віктор Ющенко відповідає на запитання студента

– Чи вживає уряд якісь заходи, спрямовані на зменшення безробіття та працевлаштування молодих спеціалістів?
Ігор Якобчук

Національний Університет
«Києво-Могилянська Академія»

Ігореві ЯКОБЧУКУ

Шановний пане Ігоре!

Щиро дякую за питання, яке хвилює більшість Ваших ровесників. Програмою діяльності Кабінету Міністрів України передбачено, що особливу увагу Уряд зверне на зайнятість населення, розвиток та ефективне регулювання ринку праці.

З метою виконання завдань у цій сфері Міністерством праці та соціальної політики розроблено план дій на 2000 рік щодо реалізації Програми зайнятості населення на 1997 - 2000 роки, якою передбачено здійснення заходів щодо сприяння підприємництву, розвитку гнучких форм зайнятості, забезпечення організаційної та фінансової підтримки діяльності бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, Інтернет-центрів, у тому числі молодіжних, розроблення механізму економічного зовоочення роботодавців до працевлаштування молоді та надання випускникам вищих професійно-технічних навчальних закладів першого робочого місяця.

Урядом також розпочато роботу над підготовкою Державної програми зайнятості населення на 2001 - 2004 роки, в якій особливе місце займатиме питання «молодіжного» безробіття.

Крім того, повинен відзначити позитивну тенденцію на українському ринку праці – молоді фахівці є найбільш конкурентоспроможною верствою, особливо, якщо вони – з дипломами Києво-Могилянської Академії!

З повагою

Прем'єр-міністр України

В. ЮШЕНКО

Прем'єр-міністр України Віктор Ющенко за кафедрою НАУКМА

Засоби масової інформації широко повідомляли про те, що Програму діяльності свого Уряду Прем'єр-міністр України Віктор Ющенко презентував 16 березня 2000 року саме перед студентами та викладачами Національного університету «Києво-Могилянська академія».

«Я розумію, що сьогодні виступаю перед однією з наймобільніших, найамбіційніших аудиторій, – пояснив доповідач своє рішення розпочати публічне обговорення програми саме в НАУКМА. – Я сьогодні хвилююсь і за долю цього документа, а ще від того, як ви сприймете програму, хоч на переконання уряду, її втілення – це, насамперед, поліпшення рівня життя, це закладання фундаментальних основ для економічного зростання держави».

Зал сприйняв доповідь оплесками.

Не менш цікавою виявилась друга частина зустрічі, коли Віктор Ющенко відповідав на численні запитання студентів. Їх було близько ста.

За браком часу Прем'єр встиг відповісти лише на частину запитань, але твердо пообіцяв надіслати письмові відповіді й на інші. І слова свого дотримав.

З однією з письмових відповідей на найактуальнішу для молоді тему ми сьогодні знайомимо наших читачів.

ЗЕЛЕНА АКЦІЯ студентів НАУКМА

– Рости, зелений брате, на згадку про нашу весну!

Отак, з хорошим настроєм від усвідомлення добре виконаної справи, з надією на успіх у складанні заліків та іспитів, вирішили зустрічати кожну весняну сесію студенти НАУКМА.

Колись в тіні майбутнього скверу приємно буде згадати про студентські роки.

На знімку:

Президент НАУКМА В. Брюховецький і студенти під час "зеленої акції".

542375

050
21242

Ч. 3.

З далекого Башкортостану на ім'я президента НаУКМА В'ячеслава Брюховецького надійшов лист від голови Республіканського національно-культурного центру українців "Кобзар" В. Дорошенка. Наші земляки вітають нас з визнанням Університету у 1999 році кращим Вишем Києва, розповідають про себе, про свою роботу по збереженню, поширенню та розвитку української національної культури, і висловлюють сподівання на плідну спільну співпрацю.

Пропозиція прийнята... Не виключено, що незабаром в суб'єкті Російської Федерації, зокрема в Уфі, з'явиться колега НаУКМА...

А поки що ми публікуємо матеріал про здобутки башкирських співвітчизників.

БАШКИРСЬКОМУ "КОБЗАРЮ" – 10 РОКІВ

Республіканський національно-культурний центр українців Башкортостану "Кобзар" існує вже 10 років.

13 січня 1990 року в Уфі було проведено установчу конференцію, яка започаткувала Башкирське республіканське Товариство шанувальників української культури "Кобзар". Було прийнято Статут Товариства і програму.

Біля витоків українського товариства в Башкортостані стояли Василь Бабенко, Володимир Дорошенко, Зоя Акімова, Андрій Кравець, Стефан Микитюк, Нестор Чумало, Раїса Чумало, Тамара Шкіль, Олександр Юнак та інші.

Впродовж десяти років існування українського центру "Кобзар" досягнуто значних успіхів у відродженні культури українців Республіки Башкортостан. Передусім – українська мова стала мовою навчання в недільних школах Уфі. Навчання в них забезпечене бюджетним фінансуванням.

Пізніше українська мова як предмет була введена в навчальні плани середньої школи № 9, яка з часом отримала статус української республіканської базової школи. Вона вивчається також в середніх школах сіл Золотоношки Стерлітамакського району, Степанівки Аургазінського району, Іваненково Благоварського та в неповній середній школі села Санжарівка Чишминського районів.

В Уфимському педколеджі № 1 з 1998 року на першому і другому курсах готуються викладачі української мови та літератури (22 студенти).

В теперішній час в Уфі відкрита філія Московського державного педагогічного університету, де на філологічному факультеті йде підготовка вчителів, котрі будуть мати диплом з

правом викладання не лише російської мови та літератури, але й української. Це якраз задовольнить потреби шкіл республіки в фахівцях високого гатунку.

В книгосховищі філії знаходиться численне зібрання видань (3000 примірників) з України, Канади, Америки, Австралії.

З 1992 по 1999 рік в Уфі працював Науковий центр україністики, завдяки якому було проведено значну роботу із збирання, обробки та публікації матеріалів з історії, культури, етнографії і фольклору українців Башкортостану. За ці роки було видано три монографії і один збірник, що одержали позитивний відгук не лише в нашій країні і в Україні, але також і в Канаді, Сполучених Штатах Америки, Польщі, Австралії, Румунії тощо. На жаль, мотивуючи браком прибутків, податкові установи Башкортостану примусили засновників ліквідувати Науковий центр.

Починаючи з 1989 року, в Башкортостані вже стало традицією святкувати в березні Шевченківські дні. Гості прибувають з сіл і міст Росії та України. В республіці діє більш як 20 українських хорових колективів, чотири з них мають звання народного. В Уфі діє народний хор української пісні "Кобзар". Хор вдало виступає на урядових концертах, буває на гастролях у Москві, в Україні, Оренбурзькій області, в містах і селах Башкортостану.

Впродовж багатьох років в республіканському центрі "Кобзар" активно діє українська жіноча організація "Берегиня". В квітні 1998 було створено Союз української молоді Республіки Башкортостан "Беркут". Особливе значення має військово-патріотичне виховання молоді, для цього прово-

дяться вечори, вечорниці, уроки мужності, а також збираються матеріали і документи – свідчення ратних подвигів ветеранів Башкортостану на теренах України в часи Великої Вітчизняної війни.

З кінця 19 століття в пошуках кращої долі в Башкирію переселилися українці з Полтавської, Чернігівської, Подільської та Харківської губерній. Центр "Кобзар" організував і брав участь у святкуванні 100-річного ювілею українських сіл Башкортостану: Казанки Альшеєвського району, Локотків Кіровського району м. Уфі, Степанівки Аургазінського і Шарівки Белебєвського районів. У 2000 році плануються урочистості з нагоди 100-річного ювілею в уже згадуваних селах Іваненково та Золотоношці.

На базі останнього Указу Президента Республіки Башкортостан М. Г. Рахімова від 27 грудня 1999 р. створено історико-культурний центр українців Башкортостану.

2000 рік особливий для Республіканського українського центру "Кобзар". Розроблено широку програму святкування десятирічного ювілею, а також проведення в цьому році ІХ з'їзду товариства.

ПРИЗНАЧЕНО

**Кисельова
Сергія Олеговича**

виконуючим обов'язки завідувача
кафедри політології

*В'ячеслав Карпушенко
Володимир Омаровський*

КНЯЖОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ

Євгенія Онищенко

Відзнакою Президента України "Орденем княгині Ольги" III ступеню нагороджена за особливий внесок у розбудову Національного університету "Києво-Могилянська академія" його віце-президент з економіки і фінансів Євгенія Онищенко.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

(витяг)

Про відзначення
нагородами України

За самовіддану працю, вагомі
досягнення у професійній
діяльності,

п о с т а н о в л я ю :

Нагородити відзнакою Президента
України "Орденем княгині Ольги" III
ступеня

Онищенко Євгенію Іванівну —
віце-президента Національного
Університету "Києво-Могилянська
академія".

Президент України Л. Кучма

№ 575/2000 від 07.04.2000

Це перша такого високого статусу нагорода співробітнику університету, енергійній людині, чарівній жінці. Вона, безперечно, заслужена, багато в чому знакова для всього колективу і, сподіваємось, не остання.

ЄВГЕНІЯ ОНИЩЕНКО
(витяг з нагородного листа)

Євгенія Іванівна Онищенко — віце-президент Національного університету "Києво-Могилянська академія". Народилася на київщині. Українка. Безпартійна. Закінчила Київський фінансово-економічний інститут. Навчалася в аспірантурі цього ж навчального закладу.

Свою трудову біографію Євгенія Іванівна почала в Київському міськвиконкомі, де працювала 30 років, пройшовши шлях від рядового економіста до голови міської планової комісії та заступника голови виконкому Київської міської ради народних депутатів. За її безпосередньою участю здійснено велику програму житлового, комунального та соціально-культурного розвитку столиці України, про що свідчать чисельні урядові нагороди, — три ордени, шість медалей, звання "Заслужений економіст республіки". Деякий час працювала заступником начальника відділу Президії Верховної Ради України.

Як досвідчений та авторитетний

фахівець, у 1992 році була запрошена на роботу у виконавчу дирекцію з відродження Києво-Могилянської Академії на посаду проректора з питань економіки та фінансів. У найскладніші часи становлення університету і соціально-економічної кризи в країні Євгенія Іванівна не тільки створила планово-фінансову службу нового навчального закладу, а й брала найактивнішу участь у його розбудові та забезпеченні життєдіяльності: фінансуванні, отриманні державного замовлення та підготовку висококваліфікованих фахівців нових напрямів, формуванні кадрового потенціалу, створенні матеріально-технічної бази, наукової бібліотеки, вирішенні соціальних проблем колективу викладачів, студентів, аспірантів та докторантів. Завдяки їй було побудовано студентський гуртожиток на 558 місць, 7 службових квартир для тимчасового проживання зарубіжних професорів, виділено окремий рядок в державному бюджеті для фінансування університету.

Євгенія Онищенко стояла біля витоків створення та діяльності Міжнародного благодійного фонду відродження Києво-Могилянської академії, Кредитної спілки "Поміч", багато зробила для отримання університетом статусу національного для міжнародного визнання його творчих здобутків. З 1994 року вона — його віце-президент, продовжує плідно працювати й понині.

Адміністрація,
професорсько-викладацький
склад, студенти,
співробітники університету,
редколегія "Могилянських
джерел" щиро вітають Вас,
вельмишановна Євгеніє
Іванівно, з високою нагородою і
славним ювілеєм, зичуть Вам
щастя і здоров'я на многії,
многії літа! Будьте ще довго з
нами!

Початок на 1 стор.

Слід взяти до уваги, що того літа 1996 року, коли було оголошено набір на три факультети (економічний, комп'ютерний, екологічний) ми мали більше здорових амбіцій, ніж відповідної матеріальної і навчально-методичної бази. Впевнений, що наші перші студенти у виборі не помилилися.

Кор.: Ви маєте на увазі певні показники росту Миколаївської філії?

– Саме так. Хоча звичні нам статистичні показники можуть лише опосередковано відображати зростання у сфері освітянської діяльності. Думаю, що кінцевий рахунок нам буде пред'являти суспільство. Все залежатиме від того, якого рівня освітні послуги ми надаємо і, відповідно, хто вийде зі стін університету. Рівень освіти був нашою найпершою турботою протягом всього цього часу.

Зрозуміло, що становлення університету триває дещо довше, ніж чотири роки, але ми прагнули створити студентам першокласні умови для навчання. Не буду обтяжувати бесіду цифрами, наведу тільки деякі приклади, що характеризують загальну ситуацію: першими були 175 юнаків і дівчат. Тепер студентів – 870. Вони починали разом із 19 викладачами, яких сьогодні вже 77, а з вересня буде 100. У 1996 році у складі філії був один доктор наук, нині – 14 докторів і 53 кандидатів наук.

Починали з трьох спеціальностей. За чотири роки додалися факультети: політології та державного управління, романо-германської філології. Сподіваємося на відкриття у новому навчальному році факультету правознавства.

До двох робочих мов Університет – української та англійської – додалася можливість вивчати ще й французьку, німецьку, іспанську, латину і навіть китайську мови.

З роками багатіла наша наукова бібліотека. Подарунок профспілкового комітету заводу ім. 61-го комунара – 25200 книг – практично подвоївся. Фонд бібліотеки становить сьогодні близько 50 тисяч примірників. Біля половини надходжень – підручники і література українською мовою. Майже кожна п'ята книжка – англійською. На комплектування бібліотеки кожного року витрачається 30 тис. грн.

Починаючи з одного комп'ютера на початку ми перейшли до створення п'яти комп'ютерних класів (всього 105 комп'ютерів) і університетського комп'ютерного центру. Все об'єднано в локальну мережу і підключено до INTERNETу. 650 студентів мають власні "поштові скриньки" і активно користуються ними.

Маємо також сучасну картинну галерею, крейсерську яхту і клуб дослідників морських глибин "Садко", гуртожиток на 305 місць... Багато можна було б розповісти.

Кор.: Пане Леоніде, здається, що Ви намалювали вичерпну картину зростання Миколаївської філії, але, продовжуючи тему, як все це вплинуло на якість підготовки застрайніх бакалаврів?

– Фактично, Ви торкнулися досить важливого для нас питання: чим те, що ми пропонуємо студентам, відрізняється від традиційного для нашої країни.

По-перше, для нас взірцем слугує досвід Києво-Могилянської академії від часів Петра Могили до наших днів. Ми намагаємося спиратися на сучасну гуманістичну парадигму освіти, додаючи до цього те, що край необхідне молоді для самоврядування в сьогоденнішньому динамічному суспільстві: вміння працювати з інформацією,

МИКОЛАЇВСЬКІ ПЕРВОЦВІТИ

(Продовження. Початок на стор. 1)

навички ефективних комунікацій і здатність до самостійного мислення. Подруге, в рамках нормативних обмежень, оскільки філії необхідно проходити ліцензування й акредитацію самостійно, ми знайшли можливості для реалізації сучасних поглядів на освіту. Навчальні плани у нас відрізняються ґрунтовним гуманітарним блоком, де викладаються, наприклад, логіка, риторика, етика й естетика. Суттєве місце в них посідає викладання англійської мови, а також другої іноземної мови за вибором. Відкритий доступ до сучасних інформаційних технологій дає можливість студентам вільно почувати себе у комп'ютеризованому оточенні.

Наскільки нам вдалося досягти успіхів? Не хочу вихвалитися, але ж дещо все-таки помітно. Думаю, нам вдалося головне – прищепити студентам бажання отримати освіту. Коли чотири роки тому ми придбали перші комп'ютерні класи і об'єднали їх у мережу, студентів не можна було відірвати від різних комп'ютерних "стрілялок" типу Doom або Quake. Не заважало цьому, і, що цікаво, незабаром уподобання студентів змінилися. Останнім часом я жодного разу не бачив ігор на дисплеях, хоча доступ до комп'ютерів полегшився, а самі вони стали потужнішими.

Вчитися важко, і дехто з студентів спочатку виступав проти завантаження другою іноземною мовою. Тепер ситуація інша: навіть першокурсники і ті висловлюють бажання вивчати третю мову. Професор з Ганновера півгодини спілкувався з студентами, які лише дев'ять місяців тому розпочали знайомство з німецькою мовою.

Це приємно.

Приємно і те, що керівництво миколаївського театру попросило передати йому літературні рецензії студентів - позааудиторні роботи з естетики, підготовлені після відвідування спектаклів. Мова йдеться не про культурологів, а про студентів усіх спеціальностей, за якими ми готуємо.

Кор.: Чи є щось особливе у рисах перших студентів філії?

– Ви знаєте, доля сьогоднішніх випускників склалася дещо своєрідно. Традиційно у нас не видають посібників про те, як організувати студентське

життя. Колишній школяр має сам навчитися безлічі речей: від "як отримати стипендію" до "як списати, щоб не помітили". Отже, кожний має з перших кроків пройти певну школу життя. Викладачами тут є навчені досвідом старшокурсники.

У наших перших студентів такого "щастя" не було і вони виховувалися напролюд самостійними, допомагаючи потім і нам (викладачам) створювати унікальну атмосферу університету. Філія розвивалася разом з студентами. Все відбувалося на їхніх очах і за їхньої безпосередньої участі. Так формувалися норми поведінки і організаційні цінності. У нас не б'ють вікон, не ламають меблів, не малюють на стінах. Студенти – самі є техперсоналом закладу: від вантажника і охоронця до адміністратора комп'ютерної мережі.

Перші студенти філії виховувалися одночасно з тим, що створювали своїми руками. Можу запевнити, що це немало: заснування офіційного видання – газети "Вагант" і телевізійної програми "Вагант – ТВ", "Економічного клубу" і "Молодїжної економічної академії", "Американського клубу" і "Французького театру", Web-сторінки МФ НаУКМА тощо.

Самостійність, відкритість і ґрунтовні знання зумовили те, що студенти ще до закінчення бакалаврської програми знаходять місця роботи, виграють гранти для поїздки на навчання у літні табори за кордон, навіть засновують власні фірми. Додам, що серед випускників 22% студентів отримав диплом з відзнакою.

Кор.: Пане ректоре, мабуть першу конвокацію буде відзначати з особливою урочистістю?

– Безсумнівно! Хочеться, щоб і нам, і першим нашим випускникам ця подія запам'яталася на все життя. Не хотілося б передчасно відкривати секрети підготовки, тому скажу тільки те, що разом із традиційними для цієї події мантіями і бонетками ми передбачаємо дещо сучасне – випускні альбоми на CD. Крім того, не будемо нехтувати і народними звичаями – келихом і добрим напутнім словом.

Трохи сумна подія, але починається новий етап як для нас, так і для нових бакалаврів. Значна частина студентів залишиться на програмі спеціаліста. Група випускників спробує свої сили у магістеріумі ERRS і лише невелика група почне своє самостійне життя.

Кор.: А що чекаєте від майбуття?

– У нас, звичайно, нові плани, нові проблеми і завдання. Не так просто протягом чотирьох років брати один бар'єр за іншим. Здається ще один-два роки і все увійде в нормальне спокійне русло.

Та, чи буде так цікаво жити, як зараз?

Кор.: Дякую. Зичу Вам і надалі найкращих вступників, а з ними - нових здобутків й повнокровного життя!

1. Чи справдилися Ваші надії в “Могілянці”?

2. Що найбільше запам’яталось за роки навчання?

3. Куди збираєтесь після отримання диплому?

Що думають про це випускники Миколаївської філії?

**Тарас
Завгородній**
економіст

1. Звичайно ж, хотів отримати освіту європейського зразка. Навчитися бути Сучасною людиною нового інформаційного суспільства. Ну і, в релігійно-суто прагматичний інтерес – отримати гарну роботу після закінчення.

Як це не дивно, але вони справдилися. Зараз я вільно володію англійською та українською мовами (останньою нещодавно, на свій сором, не міг правильно розмовляти). В Академії також почав вивчати німецьку, вмію непогано користуватись комп'ютером, а якщо до цього додати ґрунтовну економічну освіту, то весь комплекс сподівань виконано на всі 110%.

2. Я, наприклад, встиг стати одним із фундаторів нашої студентської газети “Вагант”, де і досі працюю, побути актором нашого студентського театру “Власна хвиля”, ну, й безліч іншого. Але, найцікавіше, що я при цьому встигав ще й непогано навчатися. І взагалі, я хочу висловити щиру подяку нашому керівництву за створення незабутньої атмосфери.

3. Спробую поступити на магістерську програму в Києві, а якщо не вдасться, то продовжити навчання в нашій філії на п'ятому курсі. І, беззаперечно, прожити ці студентські роки в найкращих традиціях МФ НаУКМА.

**Інна
Уварова**
політолог

1. У мене подвійне ставлення до Академії. З одного боку, я до неї звикла – така собі невелика будівля, де всі знають всіх, на зразок родини. З другого – не все, що нам обіцяли, отримано. Наприклад, нам обіцяли вільне відвідування, а згодом почали відраховувати за пропуски занять. Ідея рейтингової системи добра, але відрізняється від західної, звідки ми її і запозичили. Студенти ставляться до отримання балів з позицій форми, а не з позицій отримання знань.

2. Були гарні речі. Перш за все, незабутнє враження від декількох викладачів, кваліфікація і досвід яких дуже високі. Було цікаво, весело, без “напрягів”. В Академії я познайомилась з багатьма цікавими людьми, значно подорослішала і докорінно змінилася.

3. Я ще не вирішила. Звичайно, непогано було б піти навчатися на п'ятий курс. Перспектив працевлаштування в Миколаєві я не бачу. І в цьому плані я сподіваюсь тільки на себе, оскільки очікувати, що Академія працевлаштує мене, на мій погляд, не варто.

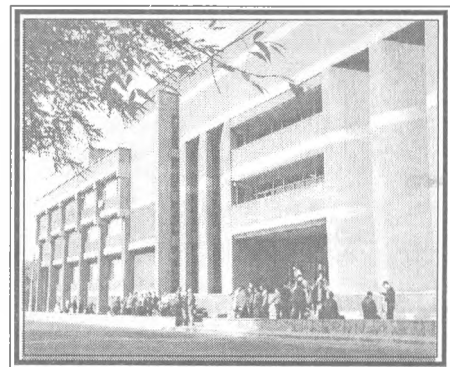

**Юрій
Новохатський**
економіст

1. Коли я вступав до МФ НаУКМА, у мене не було якихось визначених надій та сподівань щодо навчання, його форми тощо. Головною метою для мене було закінчити престижний вуз, який дав би мені добрі знання і, як наслідок, цікаву та високооплачувану роботу. Зараз, коли я закінчую навчання, можу з упевненістю сказати, що ці мої сподівання виправдалися.

2. Найвизначнішою подією мого життя, яка відбулась протягом навчання, я вважаю моє одруження.

3. Як і більшість випускників, я не маю жодних конкурентних планів щодо моєї роботи після закінчення вузу. Але я спокійний, знаю що не залишусь безробітним.

Конвокація - 2000

Якою вона буде?

Повідомляють наші кореспонденти

НаУКМА

Конвокація в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» традиційно відбувається 28 червня, в день прийняття Верховною Радою України Конституції. На Академічній площі збираються друзі «Могилянки», гості, батьки, викладачі, і, звичайно ж, самі ювіляри – випускники: бакалаври, спеціалісти і маістри.

Під звуки Козацького маршу та оплески гостей на площі з'являються одягнені в мантиї викладачі Університету. Майстер церемонії, ректор Університету та голова Вченої ради запрошують на площу конвокантів, також вбраних у мантиї. Декани представляють випускників своїх факультетів та департаментів і викликають їх на подіум для отримання дипломів. Президент, ректор і голова Вченої ради вручають дипломи НаУКМА. Випускники дають клятву служити вірою і правдою Вітчизні та своїй *alma mater*. Звучать вітання почесних гостей – відомих громадських і політичних діячів, підприємців України. З напутнім словом до випускників звертаються президент Університету В'ячеслав Брюховецький і професори.

Офіційна частина переходить в останню студентську вечірку, яка передбачає велику культурну програму – виступ студентського театру, дискотеку, концерт відомих музичних гуртів. І починається доросле життя...

Галицький коледж

Як завжди, кожен випускник посадить у міському парку дерево і перед випускним балом отримає, окрім диплому, значок коледжу.

Києво-Могилянський колегіум

Останній випуск другого тисячоліття не буде нічим відрізнятися від попереднього, хіба що цифрою 2000, яка так чи інакше надає у настрою чогось надзвичайного. Готуються переступити поріг дорослого життя 58 колегіантів. Ще попередю випускні іспити, також перші значні життєві випробування – вступні іспити, хоча вже сьогодні можна сказати про те, що в випускних класах вже є по суті 12 студентів різних вузів Києва.

Та найбільші наші хвилювання пов'язані з тими, хто вступатиме до НаУКМА. Їх буде багато, а отже багато буде й тих, у кого не справляться надія навчатись в Академії. Оцінюємо стан речей об'єктивно, але може дасть Бог, ми помиляємось!?

Зараз готуємо останній дзвоник і випускний вечір. Традиційно вискні класи дарують школі вимпел, де зазначено роки навчання у колегіумі, а також номер випуску. Прозвучить «Колегіантський вальс», і вдруге за навчальний рік прозвонить не електричний, а справжній, бронзовий дзвоник. Будуть квіти і сльози, буде прощання з колегіантами молодших класів. А на випускному вечорі випускники подарують викладачам яблука, як сім років тому дарували ці плоди пізнання їм.

Такі традиції самі виробились і усталились. Діти їх вигадали і чітко дотримуються. Отже, ще трохи – і на щоглі поряд із державним прапором та прапором колегіуму замайорять два випускні вимпели – один з них із цифрою 2000, у якій є справді щось надзвичайне.

Директор колегіуму О. Ковальчук

Кременецький коледж

Дипломи бакалаврів випускники коледжу, зокрема, вперше, – з відділів іноземних мов та фізичного виховання, отримують біля пам'ятника Т.Г. Шевченку. На життєву ниву благословить отець Миколай. Прозвучать напутні слова представників обласної, районної адміністрацій, міської мерії. Крайні студенти, учасники художньої самодіяльності та спортсмени отримують цінні подарунки.

«Січковий колегіум»

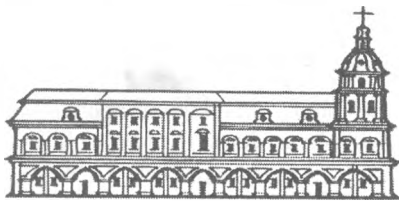
На вручення атестатів випускники прийдуть у вишиванках. За традицією, започаткованою ще першим випуском, подарують евшан-зілля. І кожен з них посадить біля колегіуму кущ калини. А ввечері на веселому капуснику всі згадають свої шкільні роки.

«Берегиня»

Випускників на урочистостях посипають пшеницею. Берегиня благословляє їх вишитим рушником. А в актовій залі демонструють фотознімки випускників з батьками, які тримають на руках або ведуть до школи. А всіх присутніх вітає учнівський центр «Колор».

Донецький колегіум

Кожному випускникові разом з атестатом вручать пам'ятний вимпел колегіуму, виготовлений учнями на уроках праці. Випускників привітає генерал-хорунжий Кальміуської паланки Юрій Пашевський.

24 березня відбулося чергове засідання Вченої ради, яка розглянула планові питання (див. "Могилянські джерела", 2000, № 1), головним з яких був рівень підготовки випускників колегіумів.

Нижче публікуємо довідку й ухвалу з цього питання.

Про рівень підготовки випускників колегіумів

З кожним роком до НаУКМА вступає все більше випускників колегіумів, що знаходяться під його опікою: в 1997 р. їх було 3, в 1998 - 9, в 1999 - 51. Нині на всіх програмах університету, разом з магстерськими й аспірантськими, навчається 53 колишніх колегіанта, зокрема й в його Миколаївській філії - 2 та в Острозі - 6. Переважна більшість їх вчиться успішно.

Проте рівень їхньої підготовки не завжди відповідає вимогам НаУКМА. Про це свідчать і результати вступного тестування, і підсумки проміжного контролю, і недостатня активність студентів у науковій роботі, а також випадки відсіву.

Значна частина абітурієнтів з колегіумів не витримувє вступних випробувань. З усього контингенту колишніх колегіантів на загальних засадах вступило 21 (39,6%), поза конкурсом - 32 (60,4%), в тому числі за особливими умовами після їхнього впровадження в 1997 р. - 22 (41,5%), на пільгових умовах - 7 (13,2%). зокрема й за підсумками олімпіади НаУКМА 1998 р - 2 (випускники колегіуму «Гудульшина»). В минулому році лише 9 з 51 (17,6% - тобто вдвічі менше ніж за весь попередній період) вступили на загальних засадах, 22 (43,1%) були зараховані поза конкурсом (17 - за особливими умовами, 3 - на пільгових умовах і 2 - за контрактом), 20 вступників не зуміли набрати прохідний бал. Якщо за останні три роки не вступило 43,1% абітурієнтів з колегіумів, то в 1999 р. - вже 54,9%.

Схоже на те, що впровадження квот на особливі умови прийому до НаУКМА для деяких колегіумів не стало стимулом для розширення контингенту вступників. В минулому році від «Берегині» вступало на загальних засадах лише четверо, а з «Січового колегіуму» - тільки двоє.

Камнем спотикання для випускників колегіумів на вступних змаганнях найчастіше є математика, англійська мова, біологія, історія НаУКМА. Результати з них цілком

корелюються з триместровими оцінками в університеті, що підтверджує не випадковість явища. Прийом без вступного тестування і розходження в шкільних та вишівських оцінках породжують проблеми при комплектуванні академічних груп з англійської та української мов, викликають необхідність проведення на початку року додаткової вихідної атестації.

Зараховані за особливими умовами, як правило, підтверджують оцінки шкільного атестату, особливо випускники Києво-Могилянського колегіуму, в минулому - «Берегині». Однак немало випадків і протилежного. Вихованець «Ариадни» деякий час мав академічну заборгованість, а випускника «Січового колегіуму» відраховано за неуспішність. Посередньо вчать ся тогорічні посланці «Берегині». Спостерігається тенденція зниження успішності деяких студентів з роками навчання.

Почастішали порушення Положення про особливі умови прийому, в результаті чого до НаУКМА не завжди рекомендуються кращі випускники. При підборі кандидатів не враховується профіль колегіуму, а безпідставна орієнтація лише на престижні факультети чи департаменти нерідко призводить до негативних наслідків для студента та до нерівномірного розподілу «пільговиків» по навчальних підрозділах. Так, за останні три роки за особливими умовами на факультет гуманітарних та суспільних наук і до департаменту економічних наук зараховано по 5 осіб, на факультет правничих наук і до департаменту соціальних наук і технологій - по 4, а на факультет природничих наук і до департаменту комп'ютерних наук - лише по одному.

Все це свідчить про серйозні недоліки в професійній орієнтації учнів і селекційній роботі ряду колегіумів, вимагає підвищення якості підготовки їхніх випускників, а також перегляду окремих положень у стосунках між НаУКМА і підопічними навчальними закладами.

Ухвала Вченої ради НаУКМА

протокол № 4 (1) від 24 березня 2000 р.

Заслухавши і обговоривши доповідь віце-президента зі зв'язків з філіями та колегіумами НаУКМА В.Зубка з заначеного питання, Вчена рада УХВАЛИЛА:

1. Відзначити зниження вимогливості керівників і педагогічних рад окремих колегіумів, в першу чергу «Ариадни», «Січового», «Берегині», до здійснення професійної орієнтації, рівня підготовки та надання рекомендацій випускникам для вступу до НаУКМА.

2. Рекомендувати керівникам колегіумів:

- вжити до кінця поточного навчального року невідкладних заходів щодо виправлення виявлених недоліків;
- забезпечити неухильне дотримання нового Положення про особливі умови прийому на бакалаврські програми Вченої ради НаУКМА. В 2000 році, затвердженого розпорядженням президента НаУКМА В.Брюховецького 14 лютого 2000 року № 9;

- розширити контингент своїх випускників серед студентів університету, зокрема й тих, що вступають на загальних засадах;
- особливу увагу звернути на стан викладання тих предметів, з яких випускники втрачають найбільше балів на вступному тестуванні, а також на поглиблене ознайомлення учнів з історією Києво-Могилянської Академії;

- суттєво посилити професійно-орієнтаційну роботу серед учнівської молоді закладу та регіону.

Службі віце-президента із зв'язків з філіями та колегіумами:

- надати колегіумам необхідну методичну допомогу в підвищенні якості навчального процесу і організації стажування вчителів;

- продовжити практику проведення для співробітників колегіумів семінарів з актуальних проблем педагогіки, консультацій на кафедрах, рецензування підготовлених ними посібників, залучення до участі в реалізації міжнародних проектів і грантів, створення вступних тестів тощо;

- посилити експертний контроль за рівнем підготовки колегіантів, брати безпосередню участь в атестації підопічних навчальних закладів та проведенні випускних іспитів;

- ширше висвітлювати в часописі «Могилянські джерела» та інших виданнях, а також шляхом проведення семінарів і конференцій кращий педагогічний досвід, роботу творців авторських програм;

- разом з колегіумами проводити заходи щодо ознайомлення з життям НаУКМА в концепцією діяльності, вимогами до вступу до університету та навчання в ньому.

4. Деканам факультетів, декану студентів, керівникам департаментів і кафедр активізувати співпрацю з колегіумами.

Голова Вченої ради В. МОРЕНЕЦЬ
Секретар Л. КОСТРОВА

На новий, міжнародний рівень

Чергову сходинку в своєму становленні пододало Наукове студентське товариство Миколаївської філії НаУКМА та його Економічний клуб. 12-13 травня 2000 року відбулася перша в історії цього навчального закладу міжнародна студентська конференція в рамках щорічних Могилянських читань. В її роботі брали участь 20 посланців університетів Польщі, а також вишів Києва, Харкова, Львова та Черкас.

– Особливість конференції, – відзначив у своєму привітанні віце-президент НаУКМА зі зв'язків з філіями та колегами В. Зубко, не тільки в тому, що вона стала першою в невеликій історії філії і проходить на зламі тисячоліть, а й у тому, що значна частина її учасників, напередодні захисту дипломів бакалавра, проходить ще одну атестацію – на здатність до наукового

пошуку, наукової творчості.

На пленарному засіданні, яке відкрив проректор з наукової роботи філії О. Мещанінов, заступник голови Миколаївської облдержадміністрації В. Д'яченко ознайомив присутніх з сучасними проблемами розвитку регіону, були заслухані доповіді. А потім учасники конференції працювали в секціях «Екології», «Економіки» та «Гуманітарних наук» (керівники В. Доброводський, Ю. Верланов, А. Осипов), де час від часу спалахували гострі дискусії.

На гостей чекала цікава культурна програма. Вони побували в давній Ольвії, винрадгоспі, познайомились зі

старожитностями Миколаєва й Одеси, побували на концерті художньої самодіяльності, дискотеці, зробили турпохід.

Організатори конференції запевнили учасників, що матеріали конференції будуть видані до кінця поточного навчального року.

*Дмитро Губенко,
головний редактор газети "Колета"*

Чи можна вважати тверду вимову шиплячих ознакою патріотизму або актуальні питання, що потребують особливої уваги

Л. Чеховська

10 березня 2000 року у Запорізькому Січовому колегіумі відбулася науково-практична конференція "Мова і суспільство", організована учнями 11 класу. Метою заходу стали проблеми, котрі хвилюють як майбутніх випускників школи, викладачів, так і студентів 1 курсу філологічного факультету Запорізького державного університету – випускників колегіуму минулого року.

Стурбованість мовною ситуацією в школі (поки ще не вдається вирватися з пут білінгвізму) та в суспільстві – головна причина і поштовх до цікавого заходу.

Аналізуючи мовну ситуацію у Запоріжжі, студент 1 курсу філологічного факультету ЗДУ Чеховський В. розповів про сумну історію з друкуванням у міській пресі його статті "Роздуми про лінгвоцид у

м. Запоріжжі." Матеріали пролежали в редакції газети "Запорізька Січ" декілька місяців, але так і не були надруковані, бо містили гострий критичний аналіз ставлення до мовної проблеми депутатів міськради, котрі пропонували надати російській мові статусу державної. Висновок автора після ретельного аналізу ситуації (від лексичного значення прізвище депутата – ініціатора ганебної пропозиції (Чумак) – до питання, чи є у Запоріжжі вільна преса і чию волю виконує редактор, на чільному місці кабінету якого висять козацькі атрибути – люлька, шабля тощо) був категорично чітким: чиновники всіма доступними їм засобами продовжують формувати національний нігілізм у жителів міста та області.

Провівши анкетування у колегіумі та на 1 курсі філологічного факультету, колегіанти та студенти констатували падіння рівня активного вжитку рідної мови на дозвіллі, в побуті. Але особливу стурбованість

викликало те, що серед учнів школи є такі, котрим просто байдуже, як розвиватиметься мовний процес надалі.

Цікавою була доповідь учениці 11 класу Бас Вікторії "Комплекс меншовартості українця – психологічний аспект". Два роки тому доповідач не тільки не володіла українською мовою, а навіть не задумувалася над такими категоріями, як "нація", "ментальність". "Сьогодні Бас В. вважає себе свідомою українкою і пишається тим, що навчається в найкращій школі України" (з інтерв'ю на місцевому радіо).

Доповідачі торкнулися багатьох аспектів мовного процесу в Україні: "Мова і письмо оріїв-сколотів" (Шинкаренко Ю.), "Спроба українізації в українському суспільстві у 20-х та 60-х роках" (Підосіновський Д.), "Празька школа та її роль у становленні української нації" (Місайхон Д.), "Хто виховує мовну особистість" (Кобилецька Н.), "Психологія сучасної української сім'ї –

мовний аспект виховання” (Штепа Є.), “Відродження мови – відродження держави (мовна ситуація в Україні з 1989 р. по нинішній час)” (Довбня Д.) тощо.

Особливий інтерес у присутніх викликала доповідь учня 11 класу

Спорт як суспільне явище з'явився дуже давно – ще в античні часи.

Вже тоді спортивні змагання набули великого значення: під час олімпіад навіть припинялися війни. В наш час спорт став одним з найважливіших векторів зовнішньої політики. Він є не просто ознакою здоров'я нації, її сили, а й показником рівня розвитку держави.

На жаль, так вже сталося, що в світі Україну знають або відкривають для себе завдяки нашим спортсменам.

На європейських та світових аренах дуже часто лунає гімн української держави, урочисто піднімається національний прапор завдяки нашим боксерам, біатлоністам, футболістам, гімнастам. Володимир Яценко, Сергій Бубка, Андрій Шевченко, Лілія Підкопаєва, Олена Зубрилова, Віталій Потапенко, Дмитро Христин, Віталій та Володимир Клички, Інга Бабакова – їх імена знає весь світ. Крім того, що ці видатні спортсмени сприяють популяризації української держави у цілому світі, створюючи її позитивний імідж, вони також впливають і на формування національної гордості, патріотизму громадян України.

Але ми не були б ширими, якби не піднімали сьогодні болючих проблем, викликаних стурбованістю мовною ситуацією.

Наведемо промовистий приклад: на святкуванні Нового року в італійському Мілані була встановлена спеціальна дошка, на якій кожен футболіст цього знаменитого

“Український спорт: мовна проблема” Павліва Романа, в котрій автор торкнувся питань, які стали просто відкриттям саме завдяки оригінальній авторській трактовці проблеми (публікується нижче).

Конференція завершилася. Най-

кращі і найкрасномовніші уже давали інтерв'ю для обласного радіо, а всі учасники продовжували говорити про наболіле. На моє запитання стосовно твердих шиплячих почула категоричну відповідь: “Так!”

Український спорт: мовна проблема, або чи вдасться А. Шевченку розставити крапки над ... і ?

(Фрагменти виступу на конференції)

клубу (в його складі- легіонери: ліберійці, французи, бразильці) повинен був написати привітання рідною мовою для свого народу. Наша гордість, честь і слава українського футболу Андрій Шевченко на цій дошці написав: “С Новим годом. Щастливого Рождества”. Не знаю, чи запитували у Шевченка, чому він написав привітання чужою мовою, але в мене чомусь не виникає сумніву, що саме він не задумувався над цим. Смішно? Хоча й сумно водночас.

Ще один яскравий приклад: “подвійний удар” українського боксу, спортсмени, котрі підкорили половину боксерської еліти світу, велетні-інтелектуали, яким вдалося зруйнувати стереотип примітивного вузьколобого боксера, а жорсткий вид спорту перетворити на шоу, в основі якого – високий професіоналізм, брати Клички всього за півроку вивчили німецьку мову. Але ніяк не можуть вирватися з принизливих пут білінгвізму. Так що ж заважає велетням зламати ще один потворний стереотип, щоб заговорити рідною мовою і стати справді

національними героями?

Український спорт як ніякий інший вид діяльності українців, зазнав жакливого русифікаторської політики. Лише зараз наші спортсмени відчули подих свободи, для них відкрилася дорога на всі п'єdestали пошани світу без принизливого очікування свого місця в збірній СРСР. Вони виправдили цю високу честь значними досягненнями, але їм лишилося зовсім небагато – усвідомити себе не тільки представниками української держави за кордоном, але й кращими з кращих серед нас – українців – і стати прикладом для всієї нації.

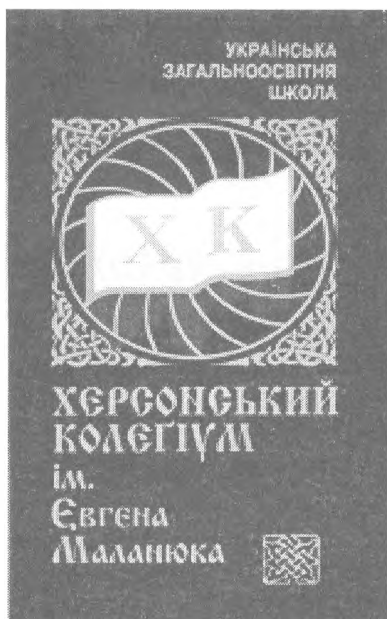
І тоді багатомільйонний народ зможе побачити, як його кращі сини і дочки не просто слухають національний гімн, а й співають його, користуються на пресконференціях не чужою, а рідною мовою (котру, як матір, не вибирають), і тоді помножаться в кілька разів результати і прийде слава до своїх справжніх героїв.

Роман Павлів, учень 11 класу
Запорізького “Січового колегіуму”

СУЧАСНИЙ УРОК ІНОЗЕМНОЇ

29 березня у конференц-залі Кременецького педагогічного коледжу імені Т. Г. Шевченка відбулася науково-практична конференція на тему “Модель сучасного уроку іноземної мови в школі”. Студенти трьох випускних груп відділу “Іноземна філологія” демонстрували свої моделі уроків, а також свій підхід до розв'язання на своїх уроках таких одвічних проблем педагогіки як гуманізація, оптимізація, індивідуалізація навчального процесу. Організатором конференції виступила викладач кафедри психології та педагогіки Л. Семенишина.

О. Василюшин,
заступник директора з наукової роботи

До мережі колегіумів НаУКМА приєднується ще один - Херсонський. Імені Євгена Маланюка.

Познайомити зі своїм навчальним закладом ми попросили його засновника й директора - Марину Родієнок.

*Бачу їх – високих і русявих,
Зовсім інших, не таких, як ми
Пристрастників висоти і слави,
Ненависників тюрми і тьми.*

(“Ода до прийдешнього”, 1932)

**Євген Маланюк
(1987-1968)**

- В умовах російськомовного півдня України, перервності певних традицій у розвитку національного шкільництва завданням “Херсонського колегіуму” ім. Євгена Маланюка було і є – відпрацьовування і формування новітньої моделі національної школи з чітко визначеним пріоритетом національного виховання.

Наша мета – виховати палкого патріота, широкого громадянина України: високоосвічену особистість європейського рівня з чіткою громадянською позицією, почуттям власної гідності, сформованої на розумінні та на відчутті героїки і величчя української минувшини задля Великої України в майбутньому.

Вивчення мов забирає основну частину навчального часу, бо це площина, з якої починається пізнання світу кожного народу, його духовності. Усі навчальні дисципліни “Херсонського колегіуму” викладаються українською мовою і виключно “прямим” методом. Бо мова і пов’язана з нею національна свідомість українців в Україні не є явищами тільки духовного порядку, це насамперед питання державної політики і пов’язане з нею питання виживання і утвердження України як нації, як народу, як держави.

А вивчення чужої мови залишається свідченням високої культури людини, її бажання проникнути в глибини духовності іншого народу. І колегіанти на основі сучасних технологій та прогресивних систем глибоко вивчають німецьку, французьку, англійську мови. А лагіна дає їм можливість прилучитись до класичної світової культури.

Зміст освіти, в якій досить значною є національна складова, максимально адаптовано до вимог сучасної вищої школи. Поєднання освітньої діяльності з науково-дослідною роботою (зокрема, діяльність наукового літературно-історичного товариства ім. Д. Дорошенка, щорічні науково-практичні конференції, літературно-мистецькі вечори з вивчення спадщини поета-патріота, філософа, літературознавця Євгена Маланюка), викладання циклу професійно орієнтованих дисциплін, цикли зустрічей з лідерами політичних партій та бізнесових структур України, нетрадиційна структура навчального року з поділом на триместри і творчими канікулами дає величезні можливості для розширення контактів з найкращими українськими вишами як з метою цільової підготовки до вступу, так і максимальної реалізації особистісного потенціалу кожного колегіанта, заохочення будь-яких плідних ініціатив, спрямованості на державотворення як наскрізної ідеї “Херсонського колегіуму” імені Євгена Маланюка.

*Марина Родієнок,
директор колегіуму*

Необласканий

Від наших пращів – дідів,
До них від прашурів далеких,
До самих рідних – до батьків
Несли нас стомлені лелеки.
Ось так, віками, довгий час,
І рід козацький жив, трудився,
Щоб на Херсонщині у нас
Поет відомий народився.
Не довелось йому сповна
У рідному краю пожити.
Був Петербург, була війна,
А потім – большевик – душитель,
Пішов поет у вигнання,
Блукав безрадісно по світу.
Від Батьківщини ані дня
Не знав ні ласки, ні привіту.
Сварив її, себе картав.
Але ж яку любов і тугу
З душі сльозами вивергав,
Коли її тягли в наругу.
Про волю мріяв, як Тарас.
За неї воював свідомо.
На Україну, хоч би раз,
Хотів приїхати, додому.
Тепер, коли змінився світ
І Україна волю має,
Вона в один великий рід
Дітей розгублених збирає.
І той, хто виривався з тенет,
Але в стражданнях жив, в гонінні,
Відомий, видатний поет
Тепер живе на Україні.
Він був колись. Він з нами є.
Він буде ще. Бо Україна
Його за сина визнає.
За необласканого сина.

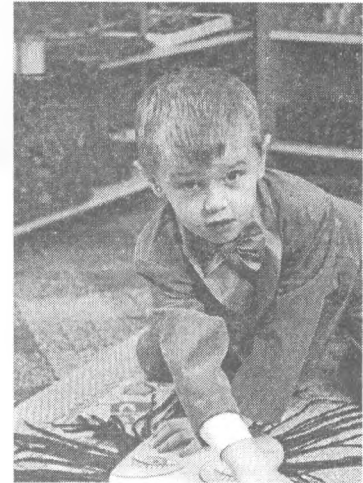
Колегіант 8-го класу О. Кравченко

“ Розвиток розумових здібностей починається не в стінах університету, а з моменту народження і найбільш інтенсивно проходить у перші три роки життя...”

М. Монтесорі. Розум дитини

Навчатися... коли не пізно?

Херсонський колегіум надає унікальну можливість навчати дітей з трирічного віку. Вдале поєднання програм та навчальних планів, які базуються на філософії і педагогіці Марії Монтесорі, праця творчих учителів, затишні інтер'єри приміщень створюють умови та атмосферу для вільного розвитку і навчання дитини. Педагогічні підходи, методи навчання, специфіка розкладу занять і режиму дня, правила допомагають створити дух тієї спільноти, яким славляться школи Монтесорі у міжнародній системі освіти, і який уже тепер відрізняє цей колегіум від інших навчальних закладів.

Наприкінці березня в Херсоні з робочим візитом побувала група співробітників і студентів Національного університету “Киево-Могилянська академія”. Члени делегації ознайомились з роботою колегіуму імені С. Маланюка,

Ректор НаУКМА С. Іванюк передає директорові колегіума М. Роденюк копію рукопису С. Маланюка

зустрілись із вчителями, учнями й батьками, поспілкувались з представниками місцевої влади і журналістами, розповіли їм про університет, обмінялись думками щодо програми співробітництва.

З великим успіхом пройшла зустріч в обласному музично-драматичному театрі імені П. Куліша зі старшокласниками та молоддю, яка збирається вступати до НаУКМА. Проректор з навчальної роботи університету В. Гусев, відповідальний секретар приймальної комісії В. Невінчаний відповіли на численні запитання майбутніх могилянських абітурієнтів і їхніх батьків про умови вступу та навчання в НаУКМА. На завершення зустрічі гості дали спектакль студентського театру А. Петрова “LUDUS” за п'єсою Тадеуша Ружевича “Картотека”, а також вуличну виставу-карнавал “Мрії”. Свої таланти гостям продемонстрували також колегианти.

Вміємо не тільки працювати...

Звучить «Gaudeamus» у виконанні колегиантів

Могилянська вистава на площі Херсона

Віктор Ющенко і Віктор Кривоносов щойно посадили свій дубок на козацькому острові Хортиця

ДЕНЬ ДОВКІЛЛЯ У “СІЧОВИКІВ”

Посадити своє дерево... Це можна було зробити 15 квітня всією Україною, адже Президент Л.Кучма оголосив цю дату Днем довкілля.

Відомі громадські і політичні діячі роз'їхалися по всій Україні, демонструючи власним прикладом турботу про український сад.

На козацькому острові Хортиця зустрічали Прем'єр – міністра України В. Ющенко і віце-президента М. Жулинського. Серед гостинних запоріжців його вітали козаки Війська Запорозького Низового, учні та викладачі “Січового колегіуму”.

Після традиційної офіційної частини В. Ющенко разом із сином посадив молодий дубок біля пам'ятника Байді-Вишневецькому, котрий нещодавно відкрив Президент Л.Кучма.

Хвиля радості заповонила серця колегіантів, коли їхній улюбленець, учень 7-Б класу Віктор Кривоносов (у народі просто оселедець), також мав честь посадити своє дерево разом з Прем'єр-міністром В. Ющенком.

Започаткована ще одна славна традиція. А шкільні поети вже римують рядки:

Хай піднімаються дубки,
Зростають клени і тополі –
З Прем'єр-міністром залюбки
Ми йдемо назустріч долі.

Мов кошовий, для всіх
Юхи на свято він зготує...
І хай дзвенить козацький сміх –
Народ незламний, що жартує!

Л.Чеховська, завуч “Січового колегіуму”

ВЕЧІР ПОЕЗІЇ В “ГУДУЛЬЩИНИ”

2000-й рік Рожнівський колегіум «Гудульщина» розпочав творчою зустріччю колегіантів і педагогів з поетом-земляком, членом Національної Спілки письменників України, лауреатом обласних літературних премій імені М. Ірчана та М. Підгірянки Богданом Радишем-Маринюком.

На вечорі поезії відбулася презентація його нової книги «Притчі», яка тільки-но вийшла з друку у видавництві «Писаний Камінь» (м. Косів).

Богдан Ілліч розповів про свій шлях у поезію, про викладацьку роботу в Косівському коледжі прикладного і декоративного мистецтва ім. В. Касьяна, про любов до своїх батьків, яким багато присвятив своїх творів, познайомив зі своїм новим поетичним доробком, відповів на численні запитання. А колегіанти читали його твори з нових книжок «Притчі» та «Між ударами серця», а також свої. Так, присутніх познайомила зі своїми творами учениця 7 класу Мирослава Юрах.

Директор колегіуму Є. Галичук від імені педагогів та колегіантів щирсердечно подякував Богдану Іллічу за приїзд, вручив на згадку пам'ятний сувенір, виготовлений учнями, і запропонував обласній Спілці письменників висунути Богдана на здобуття літературної премії імені В. Стефаніка. Всі присутні одноставно підтримали пропозицію.

*Надія Стеф'юк,
голова учнівського парламенту
колегіуму «Гудульщина»*

МАЛЕЧА ТВОРИТЬ ПИСАНКУ

Томей Романа (11 років), учениця Рожнівського колегіуму “Гудульщина”, член МАМ “Тайстра”, зайняла III місце у регіональному фестивалі (Івано-Франківська, Чернівецька область) “Малеча творить писанку”, присвяченому Великоднім святкам та 2000-літтю християнства, який проходив 14 квітня 2000 року в Косівському коледжі прикладного та декоративного мистецтва імені В. Касьяна. Її роботи відібрані на міжнародну Мистецьку Акцію “Писанка” в м. Львів, в якій беруть участь діти до 14 років з України, Польщі, Франції, Молдови, Російської Федерації.

Людмила Чеховська,
завуч "Січового колегіуму"

Батьки і діти - вічна тема?

Катерина Бойко з донькою Наталією

Наша героїня Катерина Василівна Бойко – мати колишньої учениці Запорізького "Січового колегіуму", а нині – студентки I курсу філологічного факультету Запорізького державного університету Наталії Бойко.

Чому саме про цю жінку піде мова, чим вона відрізняється від багатьох інших, терплячих, люблячих мам, готових заради своєї дитини зробити можливе й неможливе?

Катерина Василівна стала своєрідним еталоном, символом духовного єднання батьків і дітей у тій відомій тріаді, що виховує особистість: сім'я, церква, школа.

Жити в наші складні часи, витримуючи всі випробування (від матеріальних до моральних) і не зламатися, а навпаки, знаходити у своєму серці і душі місце для творчості разом зі своєю дитиною, для пошуку істини і радості перемоги в царині української науки сьогодні може не кожен.

Три дуже напружених, але продуктивних роки праці Наталії Бойко в літературознавчій секції МАН поряд з нею вела пошукову роботу і її мама. Вона, інженер електронної техніки за фахом (закінчила з відзнакою Дніпропетровський металургійний інститут у 1973 році), одного разу сказала мені (науковому керів-

никові доньки), що ніколи не сподівалася відкрити для себе цю неповторну красу літератури, особливо творчого дослідження "зробленості" речі, занурення в секрети художньої творчості.

І вже не можна було просто писати реферати чи компілятивний варіант наукової роботи, бо хотілося зробити оригінальне, самостійне дослідження. Так розпочалася напружена праця над темою маленької людини у п'єсі М. Куліша "Отак загинув Гуска", пізніше буде ще напру-

женіша робота над "Народним Малахієм" М. Куліша.

Незабутні зустрічі з професором, Головою Спілки Театральних Діячів України Лесем Танюком (дав високу оцінку роботам). З доктором мистецтвознавства Головою театрального товариства ім. Леся Курбаса Неллі Корнієнко, В'ячеславом Чорноволом, Атеною Пашко, Маргаритою та Борисом Довганями, Василем Стусом сприяли продуктивній науковій роботі колегіантів запорізького "Січового колегіуму", і завжди – і в поїздках до м. Києва, і на самому республіканському конкурсі – з нами була Катерина Василівна Бойко.

Одного разу я запитала у неї, чи не шкодує, що обрала професію, не пов'язану з літературою? Катерина Василівна посміхнулася і відповіла: "Я вже думала над цим. Не знаю, можливо, я просто щаслива людина, бо люблю свою професію і в той же час в процесі наукової роботи мені пощастило спостерігати за творчим зростанням доньки. Я разом з нею відкрила для себе цілий світ української театральної культури. До нас зримо прийшов М.Куліш. Будемо працювати над дослідженням творчості його побратима Леся Курбаса. А якщо сказати високими словами, то мені вдалося побачити красу в цьому складному світі".

А я від себе додала: і, можливо, зробити його трохи кращим?

На знімку: Р. Кук (праворуч),
Г. Кеннеді, В. Брюховецький

Щедрий дар

12 квітня 2000 року Національний університет "Києво-Могилянська академія" відвідав державний секретар з міжнародних справ та у справах Співдружності Робін Кук і офіційно відкрив новий офіс Британської Ради в Києві, реставрація будинку для якої завершується на території НаУКМА.

Тоді ж стало відомо, що високий гість за підтримки голови Британської Ради баронеси Гелени Кеннеді передає в дар усім колегіумам НаУКМА найсучасніші комп'ютери, монітори, лазерні принтери та іншу інфраструктуру для них, а також кошти на під'єднання до Internetу та річну оплату за користування ним на загальну суму 25 тисяч доларів США. Найближчим часом ця техніка буде передана в колегіуми.

Вілен Горський,

доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри філософії та
релігієзнавства НаУКМА

Погляд на американський університет з києво-могилянського подвір'я

Попередні роз'яснення

"Ми працюємо в найдавнішому і водночас одному з наймолодших університетів України", – приблизно так розпочинали знайомство ми, три представники Національного університету "Києво-Могилянська академія", з гостинними господарями – працівниками відомих американських університетів, що завдяки їх підтримці Фонду Сороса нам довелося відвідати під час місячного відрядження до США.

Ратгерський університет штату Нью-Джерсі, Нью-Йоркський університет, приватний заклад у Нью-Йорку "Нова школа соціальних досліджень", Кентський університет, Бостонський університет і, зрештою, Інститут українознавчих досліджень Гарвардського університету – такий був наш маршрут, під час якого ми спілкувалися з професорами і студентами, завідувачами кафедр і деканами, ректорами і президентами університетів, а також з численними працівниками різноманітних служб, що своєю діяльністю забезпечують функціонування досить могутнього, складного й раціонально влаштованого організму американських вищих навчальних закладів.

Нас з цікавістю розпитували про Україну й університет, який ми мали честь представляти, розпитували не з чемності, а тому що справді здебільшого мали дуже приблизне уявлення про Україну й майже зовсім ніякого – про наш навчальний заклад.

Щодо інформативності пересічного американця про нашу країну запам'ятався такий випадок. Вручаючи ключі від наших номерів у нью-йоркському готелі, портьє запитав, звідки ми. Почувши у відповідь слово "Київ", він радісно вигукнув: "Отже, з Росії!". "Ні", – відповіли ми йому. "Значить з Азербайджану", – підсумував він. Чому саме з усіх держав колишнього СРСР наш американський співрозмовник обмежився, крім Росії, лише Азербайджаном, нам так і не довелося дізнатись. Звичайно, наші університетські коле-

ги про Україну чули і з Азербайджаном її не ототожнювали. Але саме про Києво-Могилянську академію, крім хіба що представників численної української діаспори, майже ніхто не мав уявлення. Та й не дивно.

Боюсь, що й багато наших співвітчизників, на жаль, ще й досі дуже приблизно уявляють собі, що значила давня Києво-Могилянська академія в історії України, а тим більше, що являє собою нинішня, відроджена, яка міститься на Подолі, там, де починаючи з 1615 року, на землі, яку подарувала киянка Галшка Гулевичівна, функціонував цей найдавніший не лише в нашій країні, а й в усьому православному слов'янському світі вищий навчальний заклад. Ми розповідали нашим американським колегам про свій університет, уважно слухали господарів, що оповідали про їхні навчальні заклади. Під час цих бесід, зустрічей обговорювалися плани співробітництва в різноманітних напрямках вузівського життя, плани, які належить реалізувати найближчим часом.

І все ж таки, попри справді велике значення, яке мають угоди про майбутнє співробітництво, головна мета нашої подорожі полягала не в цьому.

Нас цікавив передусім досвід організації вищої освіти у вузах США з тим, щоб запозичити з нього краще. Значною мірою це зумовлювалося вірністю започаткованій давньою Києво-Могилянською академією традиції, яку ми нині намагаємося зберегти і розвинути.

Що різнить нас?

"Учити, щоб збагатити знаннями" або "Навчити здобувати знання" – так, гадаю, можна сформулювати сутність докорінної відмінності двох систем освіти – звичайної для нас і поширеної в США.

Наша школа ґрунтується на принципі предметного навчання. З першого дня, обравши майбутню професію, студент нашого вузу, зупинившись біля розкладу занять,

може одержати інформацію про всі дисципліни, які йому обов'язково належить опанувати впродовж років, відведених на навчання. Передбачається досить великий набір предметів, які безпосередньо стосуються його майбутньої професії і якими, згідно з настановою Міністерства освіти, повинен оволодіти кожний, хто прагне одержати диплом про закінчення вишого навчального закладу. Це передбачає високу інформаційну насиченість викладання. Кожен день навчання сприяє зростанню інформативного фонду, який має студент.

Відповідно будується система стосунків "учитель – учень" і структура навчального процесу. Співвідношення між професором та студентом уподібнюється двом сполучним посудинам – однієї (професор), наповненої знаннями, і другої (студент), яка їх сприймає. Відповідно в процесі викладання головне місце відводиться монологічній лекції, а інший час відводиться на різні форми контролю за тим, якою мірою студент засвоїв одержану інформацію (семінари, іспити, контрольні роботи тощо).

Американська школа ґрунтується на принципово відмінних засадах. Студент тут сприймається не як пасивний одержувач знань, що їх він має вивчити і запам'ятати, а як самостійна, відповідальна за власний вибір особистість, що прийшла до університету, щоб набути певної професії. Відповідно професор – це передусім досвідчений консультант, інструктор, порадник. Навіть напружена праця впродовж чотирьох-шести років не дає можливості закласти в пам'ять весь обсяг знань, що їх належить опанувати впродовж життя професіонала. Тому головну увагу в американському виші приділяють навчання самостійно здобувати знання. Головним вважається вироблення у студента вміння логічно мислити, виховання розумової активності, що передбачає поєднання освіти і самоосвіти. Девіз "вчити навчатись", що панує в американських вузах, визна-

чає й особливості структури предметів, які має вивчити студент, й специфічну форму перебігу самого навчального процесу.

Суттєво обмежується кількість предметів, що викладаються. До того ж, серед них переважають не нормативно – обов'язкові, а вибіркові дисципліни. Студентові пропонується досить великий вибір спецкурсів з певної галузі знань, серед яких він повинен обрати один чи два для вивчення. Отже, вже розклад навчання не так диктується "згори", як значною мірою обирається кожним студентом, зважаючи на його особисту зацікавленість та можливості.

З огляду на розвиток здатності до ініціативного, творчого, критичного мислення будується і сам навчальний процес. Передусім велике місце в ньому посідають різноманітним формам самостійної роботи студента. Під час опанування кожного предмета студенти повинні виконувати низку самостійних завдань – вони пишуть тези, реферати, проекти, проблемні огляди з окремих тем, запропонованих професором, беруть участь у диспутах, творчих конференціях. Та й самі лекції здебільшого мають не просто характер передачі студентам знань від професора. Більш типовою є лекція, що поєднує предметний виклад з настановами, які спрямовують студента на наступну аналітичну роботу.

І ще одна відмінність системи вищої освіти в США, що впадає в око. Це розмаїття навчальних програм, яке передбачає аналітичний, творчий підхід уже під час вибору місця майбутнього навчання.

Ясна річ, і у нас не всі навчальні заклади однакові. Є такі, престиж яких заслужено здобувався впродовж десятиліть зусиллями професорсько-викладацького складу, які мають добре обладнання, що забезпечує переваги під час навчання в цьому вузі, порівняно з іншими навчальними закладами. І все ж таки панівна протягом десятиліть тенденція до уніфікації всіх сфер життя не обминула й систему освіти. Адже, зрештою, кожен виш у нашій країні повинен був працювати за єдиними програмами, викладати ті самі предмети й видавати стандартні дипломи про одержання вищої освіти.

Тому не випадково під час працевлаштування фахівцеві ставилось

одне запитання: "Чи маєте диплом про вищу освіту?"

У США в аналогічній ситуації ставлять запитання: "Де навчався?" Кожен університет має своє обличчя, що вирізняє його серед інших. Щороку один з найавторитетніших журналів публікує огляд "Найкращі коледжі Сполучених Штатів", що формується на підставі репрезентативного опитування університетських професорів, наукових і політичних оглядачів, студентів, керівників вели-

Академічні будівлі Гарвардського університету

ких фірм, банків, дослідницьких центрів. Поняття "найкращий університет" – це й "торгова марка". Працедавці, шукаючи молодих співробітників, завжди полюють на вихованців найавторитетніших вузів. Потрапити у вищу школу нелегко (досить великий конкурс, де перевага віддається тим, хто продемонстрував найкращі знання, та й навчання в таких вузах недешево). Але, як правило, випускник такого університету не має проблем з роботою. Робота шукає його. Причому серйозні фірми починають залучати до роботи вже студентів-старшоккурсників, запрошуючи їх на практику та літню роботу.

Нещодавно до першої п'ятірки кращих вузів Америки входили Гарвардський, Принстонський і Йельський університети, Массачусетський технологічний інститут і Стенфордський університет. Це високе звання визначається за вісьмома показниками:

1. Академічна репутація, що враховує творчий потенціал професорсько-викладацького складу, кількість Нобелівських лауреатів, які працюють в університеті, внесок їх у розвиток науки;

2. Фінансові можливості, що враховує кількість фондів, які має університет для надання здібнішим

своїм вихованцям фінансової допомоги під час навчання;

3. Середній проходний бал, що його набрали під час вступних іспитів абітурієнти, які вступили на перший курс.

Усі бажаючі вступити до вузу складають іспити за єдиною системою, що передбачає іспит з англійської мови (максимальна оцінка – 800 балів) й математики (максимальна оцінка – 800 балів). Отже, найбільший результат, що його можна здобути на вступних іспитах, 1600 балів. Реальний середній проходний бал у п'яти названих нами вузах дорівнював від 1400 (Гарвард) до 1322 (Принстон).

4. Конкурс під час вступу. Частка тих, хто був зарахований до п'яти найпрестижніших університетів, щодо загальної кількості абітурієнтів становила: в Гарварді – 16%, Принстоні – 15%, Йелі – 28%, Стенфорді – 22%;

5. Особливо визначається частка докторів наук серед викладачів університету. В названих нами п'яти вузах вона становить 97-99%.

6. Вагомим фактором вважається кількість викладачів, що припадає на одного студента. В середньому вона дорівнює 10 (в Гарварді – 11, Принстоні – 8, проте в Стенфорді – аж 14);

7. Витрати на одного студента, зокрема й витрати на обладнання, бібліотеку, видання підручників, сервісні служби (гуртожиток, їдальні тощо).

"Чемпіоном" за витратами є Стенфордський університет (60623 долари на рік), далі йде Гарвард (36291 долар на рік). Плата за навчання лише частково покриває ці витрати, хоча вона досить висока: у Гарварді вона, приміром, дорівнює 18745 долларам.

8. Зрештою, досить вагомим щодо визначення престижу університету є останній показник – доля випускників, що надають пожертви своєму рідному університету після закінчення навчання.

У кожному університеті, які ми відвідали, діє дуже розгалужена служба, що відповідає за постійний контакт з випускниками. Пожертви від них не лише суттєве джерело фінансового забезпечення університету. Поруч з готелем, у якому ми мешкали, зводилась велика споруда,

в якій має розміститись Школа менеджменту Бостонського університету. Це будівництво здійснювалося коштом одного з вихідців країн Близького Сходу, який тут навчався. Але цей показник важливий не лише з огляду на фінансовий бік справи. Він наочне свідчення оцінки рівня їхніх вихованців. Ці внески – вдячність університету за добрі знання, якими він озброїв своїх вихованців, за цікаві студентські роки, за підтримку й допомогу під час становлення.

Аналогічний рейтинг визнається й для окремих факультетів, що забезпечують підготовку з певного фаху, й навіть для кафедр як центрів наукової та педагогічної діяльності.

Досить відмінні й навчальні програми. Всі вони проходять певну апробацію, після якої університет одержує право надавати ступіть бакалавра, магістра чи доктора. Апробацію здійснюють національні асоціації вчених, які об'єднують науковців з певної галузі знань. Рівень підготовки фізиків, наприклад, визначає не чиновник Міністерства освіти, а Національне об'єднання фізиків.

Таким чином, процес навчання від початку вимагає від студента здатності здійснювати свідомий вибір й реалізувати його в процесі самостійної діяльності.

У цьому, як переконує навіть поверхове ознайомлення з діяльністю американських вишів, полягає чи не найсуттєвіша відмінність між звичною для нас і діючою в США системами освіти.

Спільні проблеми

А втім, попри всі ці справді принципові відмінності, під час зустрічей з американськими колегами ми досить швидко знаходили спільну мову щодо оцінок діючих систем вищої освіти в наших країнах. В її реальному функціонуванні ці системи ні нас, ні наших заокеанських колег цілком не задовольняють. І ми, і вони прагнемо реформувати освітній процес. Причому не лише ми у них, а й вони у нас знаходили багато цінного й корисного.

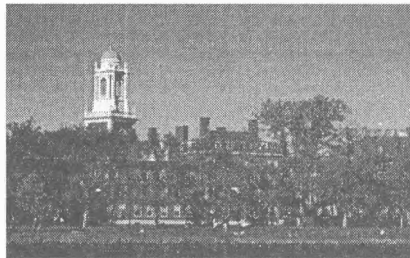
Передусім, нас і наших співрозмовників єднало розуміння мети вищої освіти – формування високоосвічених фахівців, які мають високу загальну культуру, новітні знання в галузі своєї професії і є творчими особистостями, здатними до самостійної відповідальної діяльності.

Разом з тим, ми змушені були констатувати, що взят, так би мовити, в "чистому вигляді", ані наша, ані

американська система не дають змоги цілком реалізувати зазначену мету.

У нас, зокрема, багато справедливих претензій до рівня знань, якими озброюють наших юнаків і дівчат школа й виш. Проте ми з приємністю відзначили, що всі без винятку студенти Києво-Могилянської академії, яких відрядили на стажування у виші США, за відгуком їхніх викладачів, мають у своїх навчальних групах дуже високий рейтинг, демонструючи в цілому відмінні знання.

Разом з тим, ми чули багато справедливих нарікань на негативні наслідки системи проблемного навчання в школах і вишах, що керується девізом: "Незнання не вада, а дефіцит, що легко долається". Нас знайомили з результатами дослідження,

Бостонський університет

проведеного серед старшокласників Нью-Йоркських шкіл, яке констатувало, що третина опитуваних не змогла назвати автора Декларації Незалежності США й показати на карті Великобританію.

Загальний рівень знань тих, хто приходить навчатися до вишу США, змушує переважну частину часу впродовж перших двох курсів віддавати доведенню студента "до кондиції", щоб він був готовий сприйняти новітні знання в тій чи іншій галузі науки.

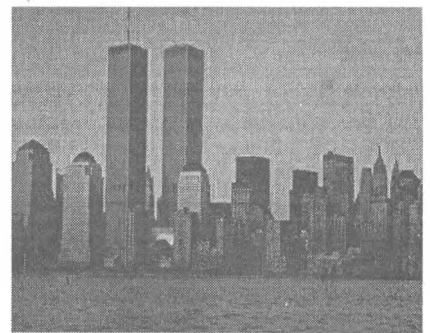
Отже, коли йдеться про формування творчої, ініціативної індивідуальності, здатної вільно діяти в неординарних ситуаціях, а не пасивних виконавців згори нав'язаної програми, то тут особливо явним ставали для нас переваги американських вишів.

Унітарна освіта, як частка тоталітарної системи взагалі, сформувала у кожного з нас нездатність до вільного вибору, це чи не найхарактерніша ознака менталітету радянської людини. Нездатність ця виявляється в усіх сферах життя, починаючи із зарубіжного гастроному, де, скажімо, двадцять сортів сиру, виставлених на полиці, викликають у кожного з нас почуття крайньої розгубленості. Нам звичніше, щоб сир був одного сорту, до того ж не в кожному магазині, й

щоб за ним стояла черга. От тоді ми почуваємо себе достатньою мірою комфортно. Адже ми вільні від потреби брати на себе відповідальність за вибір. Ми й нині тікаємо від свободи, бо боїмося відповідальності. Й ці риси десятиліттями формувала, поруч з іншими структурами, наша школа. Від першого класу до останнього курсу університету учневі згори декретувався перелік дисциплін, знань, навичок, які він має завчити і запам'ятати. Не дивно, що тепер, коли ми в Києво-Могилянській академії намагаємося бодай частково запровадити звичайні для американського студента принципи вільного вибору навчальних дисциплін, саме тут ми іноді зустрічаємо чи не найбільший опір через нездатність розраховувати свій вільний час і можливості, невміння раціонально визначити оптимальні шляхи для набуття необхідної інформації, неготовність самостійно мислити...

Виша школа напередодні ХХІ століття потребує суттєвої трансформації з обох боків океану. Й процес цієї трансформації повинен пролягати не через відкидання однієї освітньої системи і заміну її другою, а здійснюватись на ґрунті глибокого вивчення здобутків і втрат кожної з цих систем з метою опрацювання оптимального поєднання переваг обох підходів і позбавлення вад, їм обом властивих.

Над здійсненням цієї мети працюють найкращі вузи США. До цього прагнемо й ми, киевомогилянці. Мудрість віків та енергія молодості, що їх символізують ці дві дати, сподіваємось, сприятимуть перетворенню нашого університету на справжній науковий центр, у якому ті, кому судилося, допоможуть входженню України до числа розвинутих країн світу.

New York

Повний текст читайте в журналі "Вітчизна", 1998, №9-10

Радою Європи у 1995 р. було підтримано ряд проєктів під назвою "Історія без кордонів". Викладена в них концепція "відкритої історії" включає в себе пропагування через шкільні програми ідеї толерантності на основі визнання навіть несхожих історій та культур такими, що перебували постійно у стані діалогу та взаємопроникнення. Найпринциповішою у концепції є пропозиція переходу до так званої "інтегрованої" національної історії з перекресленням того, що кожна новітня нація є витвором найрізноманітніших іноетнічних та інокультурних впливів, а не тільки свого замкненого розвитку.

Завдяки Товариству дослідників Центрально-Східної Європи до НаУКМА потрапили матеріали про акцію, започатковану журналом "Mowia wieki" та фондом Стефана Баторія. Пропонувалося зустрітися трьом командам (3 учні та вчитель історії) з різних регіонів України і трьом командам з різних регіонів Польщі для обговорення кола проблем з історії двох країн в період Люблінської унії та Гадяцької угоди.

Україну представили три колегиуми НаУКМА – Києво-Могилянський, Галицький, Кременецький. Крім того, на запрошення польської сторони приїхали двоє відомих дослідників цього періоду: проф., д.і.н., декан ФГСН НаУКМА Віталій Щербак та к.і.н., доц. Чернігівського державного педагогічного університету Сергій Лепявко. Організаційні заходи з українського боку виконувала О. Третьякова – координатор роботи з колегиумами НаУКМА. Польську сторону було представлено учнями та вчителями зі шкіл Познані, Щецина,

Україна – Польща: діалог молодих поколінь

У колі друзів

Нового Саду.

Сам семінар проходив 29 березня – 1 квітня 2000 р. у затишному маєтку XIX століття в містечку Нова Весь (50 км від Варшави). У перший день відбувся перегляд фільмів "Богдан Хмельницький" (Україна) та "Вогнем і мечем" (Польща).

Другого дня учасники акції прослухали лекції відомих польських та українських вчених.

Доктор Данута Сосновська розповіла про функціонування національних міфологій і стереотипів у польській та українській літературі, а доктор Єва Віпшицька дала урок критичного підходу до джерел на прикладі нових джерел до історії християнства, проф., д.і.н. Віталій Щербак розповів про видатних діячів української історії. Джерела. Міфологеми.

Факти.

Доктори Ієронім Граля та Ярослав Кравчик висвітлили основну проблему: "Польсько-українські шанси у XVI-XVII ст. Що було б, якби численні тодішні можливості було використано? Як склалася б доля цілого регіону, якби в обговорюваний період обидві сторони не припустилися багатьох помилок?". Кожна лекція закінчувалася жвавою дискусією.

Третій день – написання учнями творчих робіт (по одній спільній роботі від кожної групи), друк їх на комп'ютерах, оцінка робіт журі. Відбір краших, заключна дискусія.

Методика проведення семінару – за типом "case study", коли на основі інформації про перебіг подій ставиться проблема і треба прорахувати можливі варіанти вирішення її з моделюванням подальшого розвитку подій після цього вирішення. Перше застереження: грати в таку гру, особливо на історичному матеріалі, можна тільки з учнями, що глибоко вивчають предмет. Треба уявляти реалії часу, побуту, дипломатичних і навіть особистісних відносин. Дуже важливо, щоб при "творенні" альтернативної історії були присутні вчені, фахівці з даної проблематики. Тому зразу можна було отримати фахову оцінку своїм моделюванням, дізнатися про найновіші дослідження в цій галузі, зрозуміти нове бачення відомих подій.

Переможцями було визнано роботи учнів із Познані та Кременецького педагогічного коледжу.

На завершення – екскурсія чарівною Варшавою.

Післямова

В. Щербак

Багатомовні взаємовідносини українського і польського народів мали найширший спектр. Відповідно сформувалися певні стереотипи сприйняття сусіда в усній народній творчості, літературі, а через них і в історичній свідомості. З'ясуванню їх витоків і пошуку шляхів подолання неправдивих моментів було присвячено українсько-польську зустріч.

Розмови і дискусії сприяли глибшому розумінню проблем минулого, сьогодення та історичних перспектив. Висловлювалися пропозиції про подальшу співпрацю вчених-істориків двох країн, а також про необхідність зустрічей учнів та студентів, які будуть причетні до творення взаємовідносин європейського співтовариства третього тисячоліття.

О. Третьякова

З самого початку захопила оригінальність ідеї: ми звикли до постулату "історія не знає умовного способу". Тут, навпаки, вже сама назва "Альтернативна історія" говорила про можливість розгляду різних варіантів тієї самої події. На мій погляд, дуже гарно було те, що зібрали разом вчених, вчителів, учнів. Організатори заходу ставили за мету перегляд стереотипів сприйняття двома сусідніми народами певних історичних подій спільної історії та поведінки сусідньої сторони. Ця зустріч дала змогу побачити проблемні для вивчення у школі питання як вчителям, так і науковцям обох країн. Думається, що зустріч у Новій Весі була ще одним кроком до творення "інтегрованих" історій Польщі та України.

Л. Гайдукевич

У шкільних підручниках з історії України тема "Українські землі в складі Речі Посполитої" звучить однозначно: польська експансія на українські землі. І в учнів одразу ж складається стереотип: поляки – це вороги українського народу за часів Речі Посполитої. Конференція в Польщі змусила нас по-іншому подивитись на цю проблему.

На жаль, як показало обговорення, польська сторона все ж більш вільно орієнтується у вирішенні історичної проблеми. Тому нашим вчителям історії треба частіше ставити питання: чому? які були інші альтернативи? тощо.

Поїздка до Польщі виявилася надзвичайно плідною як в здобутті досвіду організації міжнародних історичних конференцій, так і в плані знайомств з польськими учнями, які залишилися для нас друзями.

Відгуки на статтю
“Чому студенти не ходять на лекції?”
(“Могилянські джерела”, №1)

Кременець

Проблема відвідування не є новою чи регіональною. Думаю, що вона стосується майже всіх навчальних закладів України. І наш коледж, на жаль, не виняток.

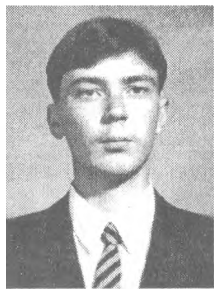
Якщо починати з молодших курсів, то велика кількість годин, а отже, втома стимулює захисну реакцію студента і він згодом усвідомлює, що певну пару можна прогуляти, і ніякої відповідальності він нести не буде. Та й як можна змусити людину ходити на лекції, якщо навчання – її особиста справа, а рівень професійної підготовки визначається рівнем знань, виражених у балах (оцінках). Знання ж можна набути й самостійно, прочитавши матеріал лекції у бібліотеці.

Інша психологія студента старшого курсу, що чітко розуміє, які предмети справді необхідні для підвищення його професійних знань та умінь, а які не мають до них жодного відношення і читаються “для галочки”, мовляв, читався і такий курс. От і думає студент: а чи не краще було б використати даний час з більшою ефективністю?

Ще один аспект проблеми, як наголошувалося у попередньому випуску, – безбарвність викладання того чи іншого предмету. А це вже, вважаю, турбота власне навчального закладу. Цікаву лекцію хороший студент без поважної причини не пропустить ніколи.

Олег Васишин,

заступник директора з наукової роботи
Кременецького педагогічного коледжу імені Т.Г. Шевченка

Деяко незвичний за формою відгук ми отримали і від студента цього коледжу Андрія Бондарчука

“Замкнене коло,
або сонце також було студентом.”

Як звабливо пахне весна! Ти чуєш її солодкий голос, і зайва доза адреналіну заливає твої стомлені мізки, перетворюючись на крик: “Я вільний”.

– Ти чому не пишеш, Петре? Повторюю: “...після перемоги демократії в країнах соціалістичного табору...”

О, ні! Знову те саме. А ще й оті сірі стіни давають з усіх боків.

– Ірино Василівно, а мені весна за вікнами шойно нашепотіла:

Коли роса впаде на трави,
Скотиться сонце до землі-
З тобою сидимо ми у парі
Про щастя розповім тобі.
Буде співати соловейко

Про ласку, ніжність і любов.

Я пригорну тебе тихенько,
Про щастя нагадаю знов.

– Вийди геть і не заважай.

...Нарешті! Не пішов – побіг, розхлюпоючи невимовну радість по аудиторії. Привіт, Сонце! Тепер ніщо не заважає нам поспілкуватися вільно, без умовностей. Світи на мене, грій моє стомлене недоїданням студентське тіло, подаруй мені свою мудрість і оригінальність.

– А як же лекція?

– Та вивчу сам і здам пізніше, а поки що звільни мене від тривалої втоми, від щоденних звітів, конференцій і пустих балачок у напівпо-

рожніх аудиторіях.

– А “нб” в журналі, а неперездана двійка?

– Та до кінця триместру ще часу досить! Напишу пояснюючу декану: “Пропустив пару, бо голод – не тітка, холод – не дядько, та й втома – не рідна сестричка”.

– Чому ж я ніколи не стомлююсь, хоч і трішки старше за тебе?

– Та ж у тебе кожна хвилина – то нові враження, ти вільне. Ти знаєш усе, хоч ніхто, мабуть, тебе не вчив, не змушував ангажувати свою світлу голову умовними термінами і хибними визначеннями. Ніхто не контролював твій кожен крок, щоби часом не схибити, не спіткнутись об

іншу істину (бодай, часом не про-світвся!..).

А ти завжди яскраве... Ніхто не готував тебе, сковуючи адміністративними путями, до роботи в тих чи інших ланках суспільного виробництва... А ти виконуєш усі роботи світу легко, з посмішкою...

Ніхто...

– Досить, відпочинь! З'їж свій хот-дог, бо морок і холод забере з нього все тепло, яке так важко я даю людям...

– Як це? Хіба тобі теж буває важко?

– Звичайно, але сильний ніколи

не показує своєї слабкості. Щоб зрозуміти найпростіше, потрібно подолати багато труднощів. А шлях до істини – завжди тернистий. Він часто блукає в бур'янах лінощів, але наполегливий мандрівник долає всі пагорби невірних суджень, повторюваних думок, нудних фраз, забираючи у них краплинки правди. Так! Саме так народжується істина. Зараз ти сидиш і плачеш над своїми проблемами. А скільки таких, як ти, побували в гостях у мене! Скільки голосів зверталося за порадою! Але поради не буде... Я не маю права давати настанови. Моє завдання – допомогти вам

своїм світлом, теплом, ніжністю і щирістю.

– Дякую, Сонце! Ти вже порадило мені! А хот-дог і справді вже холодний. Зараз доїм і побіжу знову слухати лекції, шукаючи правду у кожному слові.

– Щасливо! Тільки посміхайся частіше:

Бо життя – не помилка Всевишнього,

А надія і віра в любов.

Веселись... Та не смійся із ближнього...

Сонце завтра сяятиме знов!

Запрошуємо до дискусії

Хто заперечить американському професорові чи погодиться з ним?

У газеті «Факты и комментарии» за 22 квітня 2000 року опублікована стаття Олени Трачук з привабливою назвою «Студента нужно учить думать, а не зубрить». У ній розповідається про досвід «обкатки» в одному з кращих вишів країни – Східно-українському державному університеті сучасних моделей вищої освіти.

Увагу редакції «Могилянських джерел» привернуло зізнання ректора цього навчального закладу Олександра Голубенка про те, що в них поряд із значними

успіхами зовсім не приживається навчання за принципом вільного вибору навчальних дисциплін. Більше того, ректор зауважує, що останнім часом у зарубіжних вузах до такого вибору почали ставитись насторожено. Він посилається на твердження американського професора університету імені Джона Мейсона російського генетика Сойдбера про те, що «за вільний вибір дисциплін доводиться платити неосвіченістю».

В Національному університеті «Киево-Могилянська ака-

демія», який з першого року відродження впроваджує в навчальний процес елемент Liberal arts education, є й прихильники цього принципу і ті, хто сумніваються в його доцільності. Це підтвердили і засідання спеціального методологічного семінару, започаткованого минулого року. Отже, є нагода продовжити обмін думками з цього приводу.

Запрошуємо до дискусії як викладачів, так і студентів.

Перше слово – проректорові з навчальної роботи НаУКМА Валентину Гусеву.

Чи можна студента навчити думати, позбавивши його свободи вибору?

В матеріалі О. Трачука під промовистою назвою «Студента треба вчити думати, а не зубрити» (газета «Факты», 22 квітня ц.р.) розповідається про успішну діяльність Східно-українського державного університету, створеного на базі Луганського машинобудівного

В. Гусев

інституту. Звичайно, можна було б тільки поради за колег, яким вдалося за досить короткий термін перетворити свій колишній інститут на сучасний університет. Приваблює і позиція ректора п. Голубенка О., освітянська філософія якого афористично виражена вже в самому

заголовку статті. Проте спонукає до полеміки одне, як на мене, симптоматичне твердження ректора щодо принципу вибору навчальних дисциплін. Симптоматичне в тому плані, що воно відображає досить поширені погляди в наших освітянських колах, погляди, які, власне, і стоять на заваді проголошеним намірам.

Виходячи з досвіду власного навчального закладу, ректор висловлює досить негативне ставлення до принципу вільного вибору навчальних дисциплін (мовляв, не приживається він в умовах нового університету). Проте свій неуспіх п. Голубенко пояснює тим, що це цілком відповідає сучасним тенденціям в університетській освіті. “Останнім часом, – зазначає він, – в багатьох зарубіжних вузах до такого вибору почали ставитися з сумнівом”. І посилається при цьому на слова професора американського університету російського генетика В. Сойфера: “За вільний вибір дисциплін доводиться платити неосвіченістю”. Досить серйозне твердження, тим більше, що принцип вільного вибору справді один із засадничих принципів західної освіти. Намагаючись сьогодні піднести нашу власну систему освіти на рівень світової, ми мусимо, отже, зважити, чи потрібно нам брати з досвіду зарубіжних університетів те, що не виправдовує себе, що не забезпечує високого рівня підготовки студентів.

Це питання має велике значення для нашого університету, оскільки Києво-Могилянська академія від самого початку, орієнтуючись на зарубіжний досвід, проголосила одним із принципів своєї освітянської концепції принцип *Liberal arts education*, важливим аспектом якого і є вільний вибір навчальних дисциплін. Чи не пішли ми при цьому проти новітніх тенденцій? Давайте розглянемо.

Сам по собі будь-який принцип організації навчального процесу в університеті не може бути ані гарним, ані поганим, його значення визначається метою цього процесу. Тому й принцип вільного вибору навчальних дисциплін можна посправжньому оцінити, лише давши

відповідь на головне питання: що ми, власне, ставимо за мету університетської освіти? Якщо підготовку фахівців для народного господарства, спеціалістів, які відповідали б його потребам, то правий, безумовно, п. Голубенко. Адже в такому випадку, *що, як і коли* вчити мають вирішувати не студенти, а люди, які розуміються на цій справі і знають потреби суспільного виробництва. Професійна підготовка спеціалістів не сумісна з принципом вільного вибору. Зовсім інша справа, коли головною метою освітнього процесу стає сама людина, студент, який прийшов за освітою до університету, коли потреби інтелектуального і духовного розвитку самої особи стають наріжним каменем освітньої діяльності. В такому випадку ця особа не може бути усунута від планування і організації навчального процесу, і її власний вибір має відігравати в ньому важливу роль.

Тривалий час в нашій країні панував саме функціональний підхід до вищої освіти, вважалося, що головним її призначенням має бути цілеспрямована підготовка майбутніх кадрів. І навіть на думку не спадало, що таким призначенням мусить бути передусім формування людської особистості, просто освіченої людини, яка, отримавши цю освіту, сама зможе розібратися, якою професійною діяльністю їй потім займатися. До речі, в умовах ринкової економіки людина має бути готовою до постійної зміни своєї діяльності. Тому однобічне професійне спрямування освіти, особливо базової, неодмінно входить у суперечність з вимогами ринкової економіки. Однак у нас і досі вища освіта, в т. ч. і базова, ґрунтується на функціональному підході, а освітньо-професійні програми підготовки студентів, в т. ч. і бакалаврські, що їх було впроваджено Міністерством освіти України, мають чітке професійне спрямування. Якись суттєвих змін у філософії освіти в нашій країні, отже, не відбулося. Тому не дивно, що ці програми майже на 100% визначають процес підготовки студентів, перелік і послідовність вивчення навчальних дисциплін.

Лише 14 залікових балів залишається для дисциплін вільного вибору, проте й цієї “частки свободи” в багатьох наших вузах студентів позбавлено.

Але як без такої свободи навчити студента думати? Усім, здається, зрозуміло, що людина може навчитися думати лише за умов, коли вона сама стає активним учасником навчального процесу. Про те, що студента треба перетворити з пасивного об’єкта педагогічних впливів на суб’єкт навчальної діяльності, чимало вже сказано. Але реально це можна зробити лише тоді, коли сам студент буде брати активну участь в організації і плануванні цього процесу, коли він сам буде визначати, *що, як і коли* йому треба вивчати. Без цього він, попри всі зусилля педагогів, так і залишиться засобом для якоїсь зовнішньої цілі, об’єктом чужої йому діяльності. А це означає, що вищий навчальний заклад має суттєво переглянути свою роль: університет мусить лише створювати необхідні умови для навчання, забезпечувати студента необхідною інформацією, давати йому необхідні поради тощо, але вчитися (вчити себе!) має сам студент. І лише за таких умов він і справді зможе навчитися думати, навчитися планувати своє життя, приймати рішення і нести за них відповідальність.

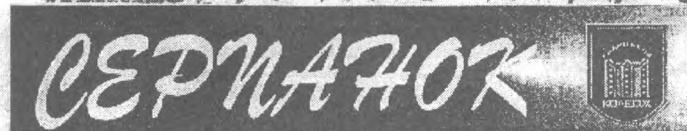
Загалом можна сказати, що принцип вільного вибору у навчанні відповідає фундаментальним цінностям демократичного суспільства, суспільства, для якого вищим пріоритетом завжди була людина, людська особистість. І головне призначення освіти в такому суспільстві – забезпечити потреби її інтелектуального розвитку. Якщо ми будемо орієнтуватися на ці базові цінності, ми ніколи не зможемо відмовитися від принципу вільного вибору. І навіть у процесі професійного навчання будемо створювати умови для самореалізації студента.

*Валентин Гусєв,
проректор з навчальної роботи
НаУКМА*

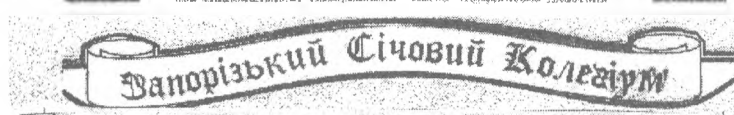
Наші побратими

Видання Національного університету "Києво-Могилянська Академія"

№3 вересень 1998 року ВІСНИК ГАЛИЦЬКОГО КОЛЕДЖУ

**УСЕ ПРО СЕБЕ
БЕЗ СЕКРЕТІВ!**

КОХАЄМО НАВЧАЮНЬСЯ - с.4

Більшість членів могилянської родини мають свої друковані органи: інформаційні бюлетені, газети, часописи, альманахи. Це

- "Академічна панорама" (НаУКМА);
- "Вагант" (Миколаївська філія);
- "Колеґа" (НаУКМА);
- "Крок" (Галицький коледж);
- "Серпанок" (Галицький коледж);
- "Alter Ego" (Києво-Могилянський колегіум);
- "Січ" ("Січовий колегіум");
- "Берегиня" ("Берегиня");
- "Мурашник" ("Херсонський колегіум") тощо.

Одним з кращих і, можливо, найдосвідченішим з них є газета Миколаївської філії – "Вагант". Все встигла пережити вона: і злеті, й творчі паузи. Але вижила і користується стійкою популярністю у студентів та співробітників: на кожен її номер очікують!

Мали змогу познайомитися з деякими її публікаціями й наші читачі.

Поділитись досвідом створення цього видання і роздумами про роль друкованого органу в навчальному закладі ми попросили його хрещеного батька і куратора, декана економічного факультету філії – Юрія Верланова.

Отож,

як створити свою газету?
(читайте наступну сторінку)

Юрій Верланов,
декан економічного факультету
МФ НаУКМА

«ВАГАНТ» з Півдня України

Весь наш досвід ми отримали з творів відомих майстрів літературної і журналістської справи: М.Твена, О'Генрі, Гасета-і-Ортеги, Ільфа-і-Петрова.

Опис №1.

Якщо раптом ти відчуєш,
Що ніхто не помічає
Обдаровану людину,
Не журись –
Створи газету
І одразу ти побачиш
На наступнім ректораті,

Мед-, метод-, політвараді,
Всі присутні розмовляти
Про творця почнуть нервово.
Ну, а ти проект газетний
Будеш далі розвивати в попу-
лярності й насназі.

Концепція газети і освіта

Ідея створення газети виникла певною мірою раптово. У той час миколаївська філія тільки-но розпочала свою діяльність і необхідно було зробити чи мало такого, про що ми знали небагато. Тобто наш власний досвід тривалої роботи у вищих навчальних закладах мало в чому міг допомогти, оскільки проблематика стосувалася не знайомих для багатьох традицій, процедурних норм, організаційних структур тощо. Народження, а далі і становлення нового закладу освіти – це принципово інший тип роботи.

Спочатку було лише зрозуміло, що у першу чергу вимагається створити певний концептуальний образ філії – її призначення, освітня ідея, що має бути покладена в основу діяльності. *Alma mater* з життєвим шляхом у декілька років сама ще мала недостатньо досвіду або у нас не вистачило часу з ним познайомитися, бо все потрібно було робити сьогодні.

До перших Могилянських

читань необхідно було щось підготувати. Чекали на приїзд київського ректора, а хотілося вразити чимось оригінальним, своїм, неповторним. Тож зайнявся тим, що турбувало у першу чергу, – концепцією освітньої діяльності філії. Ніхто, природно, такого не замовляв, однак хотілося з'ясувати питання “для себе”. Найкраще, що можна було зробити, – це познайомитися з освітянською спадщиною “старої” Києво-Могилянської академії у трансляції Хижняк-Горський-Флоровський¹.

Головним, що привертало увагу, було формування і підтримання специфічного університетського духу. Це стало найбільшою підказкою на шляху до відкриття таємниць КМА – досягнень її випускників і нескінченної, щодо особистої історії кожного з нас, тривалості періоду її існування. Дух КМА формували гуманістична парадигма освіти і самоусвідомлення, у тому числі й національне. На цьому ґрунті

плекалися і ставлення до навчання, і інтелектуальні якості, і гуманізм.

Власно ідея газети виникла раптово. Раптово саме як ідея однієї з численних, але вкрай важливої форми реалізації освітньої концепції. Все, що було далі, вкладалося у довгий шлях внутрішніх поразок і перемог.

З самого початку газета розглядалася як засіб формування університетського духу у традиціях КМА. На її сторінках студенти могли б вільно піднімати найактуальніші питання, дискутувати, співвідносити себе з дійсністю, нарешті, вчитися бути громадянами країни. Звичайно, фрази виглядають не дуже оригінально і навіть замизкано, але за змістом це принципово не так. Мабуть, В. Ленін був правий із своєю “Іскрою”, хоча її призначення було у тому, щоб перевернути світ догори ногами.

¹История русского богословия.

Створення газети

Створили, отримали державне свідоцтво, і нехай краще воно лежить: чим далі, тим більше це дає вам можливість додати до майбутніх публікацій – “Засновано у _____ році”.

Одного дня я просто зайшов до аудиторії і запропонував студентам

організувати друкований орган – студентську газету. Може при цьому

не зовсім зрозуміло пояснив, бо відгукнувся лише один, який і став

головним редактором. Газетну діяльність ми розпочали, трохи порушуючи легальні процедури. Хотілося бути впевненими, що здатні до журналістської справи. Перші номери здавалися цілком пристойними і користувалися певним попитом. Їх читали!!! Це було приємно і зворушливо. Назву знайшли самі студенти. Що може краще відповідати духу студентської газети, ніж образ ніжного

бешкетника, поета-мандрівника, інтелектуала-філософа, музиканта і вічного студента – ваганта!¹

Факт створення газети – це отримання державного свідоцтва. Нічого зайвого: рішення засновника, склад редакції, лист-заява, оплата 200-300 грн. реєстраційного збору і 10-хвилинна бесіда з відповідальною особою про необхідність дотримання Закону про засоби масової інформації. Все. Ура! Починаймо. Я

навмисно не поставив знак оклику, оскільки на цьому ейфорія вигаданої перемоги закінчується і починаються буденні турботи.

¹ *Vagantes* – lat. або *goliards* – fr. – у середньовічній Європі бродячий нужденний студент, школяр – виконавець пародійних, любовних і застольних пісень.

Автори і гризоти редактора

“Який ви знаєте студентський орган?” (Із запитання)

Після отримання свідоцтва ми видали студентам - членам редакції упаковані в пластик посвідчення: головному редактору, двом кореспондентам, одному відповідальному секретареві, друкарці і макетникові. Спершу авторами були всі: студенти, викладачі, адміністрація. Головний редактор просив когось написати статтю. Той виконував прохання і приносив чернетку редактору. Друкарка набирала статтю. Потім стаття роздруковувалася і передавалася куратору від ректорату (автору цього матеріалу). Останній, як дозволяв йому досвід роботи з текстами і час, робив літературну правку статті і, якщо залишався час, вона передавалася коректору. Після цього вся редакція збиралася біля комп'ютера і починалося найцікавіше – розробка макету. Коли макет було нарешті розроблено, його роздруковували і

несли куратору на підпис – “До друку”. Далі - типографія і свіжі недоторкані примірники у вас у руках. Такою спочатку була процедура підготовки чергового номера.

Встановити бодай яку-небудь чітку періодичність виходу газети було важко. Іноді вона виходила двічі на місяць, іноді два рази в три місяці. Що зробиш, студенти – зайняті люди. Крім того, черговість залежала і від визначних дат або подій, до яких прив'язувався той чи інший випуск. Кожного разу, коли газета затримувалася, головний редактор отримував прочуханку.

Важко було працювати з авторами, тобто з особами, які хочуть написати до газети. Їх можна розділити на декілька груп, а саме тих, хто:

1) не вміє цього робити – писати щось схоже на літературний

текст, і тоді редактор має самостійно виправляти недоліки поданого матеріалу;

2) вміє це робити, але не має часу, отже, за такими необхідно побігати, і тоді, стаття з'являється, хоча з запізненням;

3) вміє це робити, і у них вистачає часу, але бракує цікавих ідей; тож редактор має подбати про останнє - інакше газету буде нецікаво читати.

Отож, у кожному разі головному редакторові, коли він просить написати статтю або інший матеріал на тему “про це”, слід було передбачати, що роботу буде зроблено або несвоєчасно, або на тему “про те”, або все ж таки “про це”, але так, що про це й згадувати не хочеться. Кінець кінцем, для редактора все закінчувалося черговою прочуханкою.

Роль і задачі куратора газети

“Статті бувають не тільки газетні”. (Офіційна особа)

Опис №2

Якщо хтось і не помітив
Знову створену газету,
Особливо твій начальник,
Не сумуй - включи до неї
З гострим змістом актуальним
Чи одну, чи дві статті.
І побачиш ти одразу -

Всі гуртом в тобі помітять
Відчайдушного героя,
А уражений начальник,
Тільки-но тебе зустріне,
Сам попросить про автограф,
Що у вигляді заяви.

Куратор сам по собі, куратор і студенти, куратор і начальник.

Хоча законом і не передбачено подібну посаду - куратор газети, її значення важко переоцінити. Особливо, коли йдеться про студентську газету. Твоя ініціатива – ти й несеш

відповідальність. Отже, куратором може бути тільки ентузіаст-мазохіст із стажем більше 7 років. На ньому лежить відповідальність перед собою за те, чи виконує газета своє

призначення. У цьому напрямі він допомагає студентам, і це підтримує газету. Оскільки на кожному рівні уявлення про призначення газети або її місію може бути неоднаковим,

виконувати функцію куратора нелегко.

Головне ще й у тому, що куратор не є цензором: він тільки допомагає студентам організувати діяльність редакції. Останнє включає широке коло питань. Необхідно стежити за періодичністю, реакцією читачів і змістом статей, якістю підготовки текстів і макету тощо. Не завжди або частіше студенти - члени редколегії не розуміють, чого від них хочуть.

Іноді лише вдають, що не розуміють - так легше, оскільки газета – це своєрідна річ, і про неї необхідно думати постійно. Нею треба жити.

Особливо необхідно сказати про лінію відносин куратор-начальник. Різниця світогляду і практичних умінь, що відрізняють керівника і студентів, які працюють у газеті, викликає цілу низку іноді складних ситуацій. Тут куратор має приймати на себе все те, що хоче сказати керів-

ник і що не розуміють студенти. Він є своєрідним демпфером конфліктів, і таку позицію слід розуміти як куратору, так і керівникові. Будь-які спроби здатні перетворити газету на пасторально-піонерську.

Деякі проблеми діяльності:

○ *Формування програми.*

Кожен рік має починатися з обговорення і встановлення програми випуску газети. Головні її задачі - це визначення дат випуску чергових номерів (так, щоб вони не припадали на канікули або сесію) і концептуальних ідей кожного номеру. Зрозуміло, що Першоквітневий номер має бути зовсім не схожим на Новорічний або на той, що присвячено закінченню навчального року.

○ *Організація роботи над номером.*

У нас було декілька підходів до організації роботи над номером.

Спершу працювали усі разом: бігали за авторами, писали тексти, збиралися біля комп'ютера при макетуванні, розкладали свіжі номери і таке інше. Потім спробували з числа членів редколегії кожного разу призначати відповідального за номер редактора. Починав бігати він один. Нарешті запровадили систему редакцій: літературно-художньої, соціально-економічної, студентського життя тощо. В рамках ідеї чергового номеру керівники редакцій готують необхідний матеріал і відповідають за його якість, обсяг і своєчасність подання. Маємо надію, що такий підхід

буде більш продуктивним, ніж попередні.

○ *Макетування*

Розробка макету не вкладається тільки у навички роботи, наприклад, з *Publisher*ом. Макет – це товарний вигляд газети, і його створення має свої принципи. За умов відсутності професійно підготовлених студентів краще йти шляхом копіювання “вигляду” макетів крупних відомих газет, які реалізують схожу ідею (літературно-художню, інформаційно-аналітичну, інформаційну, розважальну тощо). У всякому разі макет є значною мірою і успіх газети.

○ *Розповсюдження, або куди подіти залишки тиражу*

Опус №3.

Якщо все ж таки газету
Ви створили ненароком,
Пам'ятайте, що на ваші
Мужні чи тендітні плені
Впала ще одна проблема:
Не така, яку одразу
Можна легко розв'язати.
Це проблема – де подіти
Весь тираж, який в запалі
Ще й на імпортній машині

Фінсько-польському папері
Ви так радісно надруку-
вали, зупинивши подих.
Хоч і гарну ви газету
Розробили, але кошти,
Як вам скажуть, не приватні
І бездумно витратити
Їх не варто, тож тираж свій
Ви, будь ласка, продавайте,
Якщо хтось його придбає.

Просто необхідно слідкувати, щоб обсяг тиражу відповідав реальній потребі читачів плюс десятка три презентаційних примірників, плюс десять-п'ятнадцять для обов'язкової розсилки і ще декілька – у бібліотеку. Читачі мають одну погану властивість: вони схильні до того, щоб після прочитання передавати примірник газети іншому. Ми намагалися реалі-

зувати декілька проектів, що були спрямовані на уникнення цього недоліку. Наприклад, пропонувалося через газету провести лотерею, надрукувати дещо таке, що було б необхідно кожному – хоча б графік навчального процесу. Не пішло далі пропозицій, а шкода.

○ *Форми газетного матеріалу*

Ще один момент, який вважається актуальним. Через брак загальної освіченості студенти вкрай обмежено використовують різнобарвну палітру літературних жанрів і форм. Серед того, що традиційно складало інструментарій редакційної творчості були інтерв'ю, нариси, огляди, оповідання й вірші, і тільки...

Епілог

За допомогою газети можна як градусником вимірювати “здоров'я” закладу освіти. Якщо статті до газети не несуть, якщо вони не викликають дискусій і листів до редакції, можна бути гарантовано впевненим, що у вас не все гаразд. У кращому випадку – не все гаразд із газетою.

Взагалі, газета – не найгірше, що можна зробити в житті. Це, звичайно, слабше ніж народити дитину, але сильніше, ніж посадити дерево, хоча вона з того ж самого матеріалу і виробляється.

Валентина Устинова,
заступник директора з наукової роботи
Києво-Могилянського колегіуму

ПЕДАГОГІКА ТОЛЕРАНТНОСТІ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ НОВОГО ТИПУ

За загальними негараздами, які випали на нашу долю у зв'язку з кризовими явищами в суспільстві, ми не дуже зосереджуємось на одній професійній недозі – невідповідності методів і способів навчання тим вимогам, які висувуються до виховання сучасної людини в демократичному суспільстві.

Дійсно, Україна зробила рішучий, сподіваємося, безповоротний, крок від тоталітаризму до демократії. Людину проголошено у нас найважливішою цінністю. Але все як було, так і залишилося. Дуже мало що вплинуло на демократизацію навчально-виховного процесу, його організаційні основи. І тоталітарна педагогіка, яка залишилась нам у спадщину, поки що превалює. Головний механізм – класно-урочна система – продовжує виховувати політично інертне покоління, яке, як і ми, не може себе захистити від злиднів, безробіття, приниження. Наслідком, авторитарної педагогіки є те, що і сьогодні в Україні ми можемо відчувати, як маніпулюють нашою свідомістю, закликаючи терпіти пограбування, збідніння. Суспільно-політична пасивність і, можна сказати, «темність у правовому полі» дозволяють безцеремонно обирати і скривджувати нас владним структурам, які без особливих зусиль продовжують свою «діяльність».

Демократичне суспільство готується у демократичній школі.

Тепер подивимось на себе і визначимо наше місце у цій авторитарній спадщині? Як кожний з нас сприймає себе і учня в навчально-виховному процесі?

Я – вчитель, маю вчити. Ти – учень, маєш вчитися. Навіть сучасний студент педвишу скаже, що він має вчити дітей. Але, якщо перейти на рейки суспільства, в якому людина є головною фігурою, то наше призначення вчитися разом з учнями, допомагаючи розв'язувати їм пізнавальні проблеми. Не пристосовувати дитину до нас, а себе – до неї.

Саме такою органічною для нинішнього етапу розвитку нашої країни має бути і сучасна педагогіка. Надати їй що органічність може ідея толерантності.

Що ж таке толерантність? Традиційно, в минулому столітті і до недавнього часу це поняття тлумачилося як вимушена пасивна реакція на будь-яке зовнішнє подразнення й використовувалось у медицині. Сучасне позитивне переосмислення розглядає його як «культурну універсалью». І вислів Вольтера «Хоч я не поділяю вашої думки, але ладен померти за те, щоб ви мали можливість її висловити» можна назвати класичним зразком толерантних стосунків у демократичному суспільстві. Толерантність – це спосіб мислення, який народився в ХУ – ХУІІ ст. і вилився у застосування золотого правила спілкування «Не роби іншому того, чого собі не бажаш». Толерантність є цінністю ненасильницької комунікації, культурною компромісу, тобто це терпиме ставлення до діяльності інших.

В демократичному суспільстві кожний суб'єкт може робити вільний вибір своєї діяльності і тому починає усвідомлювати право іншого громадянина на таку ж вільну діяльність. Отже, держава в такому суспільстві постає як спільнота вільних суб'єктів, які забезпечують свою вільну діяльність через повагу, через толерантність до інших вільних суб'єктів.

Чи готові ми до такого спілкування? Чи готуємо ми наших дітей до життя у демократичному, а тому толерантному суспільстві? Якщо бути чесним і відвертим, то на ці запитання кожний може сказати «Ні». Це незважаючи на те, що саме в нашому навчальному закладі ми стараємось щось змінити. Ці зміни косметичні. Хоча деякі ідеї на початку створення колегіуму мали конструктивніший характер. А тепер давайте розглянемо чому Ні.

Що мають діти від нашої класно-урочної системи? 10-11 років дитина за визначеним навчальним планом (до 30 дисц.) більшу частину року ходить до школи, де мусить вивчати все запропоноване і так, як це уявляє собі вчитель, потім у другу зміну виконувати домашнє завдання, якщо не сприйняв, не зрозумів, то брати підручник й вивчати знову. Робота 12-14 год на день.

Потім зі страхом чекати виклика, оцінювання. (Постійне психологічне напруження, приниження і т.ін.) Кажуть, за 10 років тюрми людина не втрачає стільки здоров'я, скільки сучасна дитина за час нав-

чання. Про це свідчить статистика: 80% допризвників – хворі фізично або психічно, зростання випадків самогубств серед дітей, причина яких, у більшості випадків школа.

Дитина – раб нашої освітянської системи. Вона не має права вибору предметів, класів, викладачів. Вона не має права не готувати уроки, не відповідати, не погодитись з учителем. Вона у постійному напруженні: не встиг, не зрозумів, не знаю. 10000 уроків – це загроза стількох опитувань, перевірок. Особливо жахливо, якщо надходить від предмета, який вчи не вчи - все оно не опануєш.

Педагогіка толерантності пропонує нові ідеї. Вона зумовлює нову модель шкільної методики:

- відхід від інформаційно-інформативних способів передачі знань;

- право вибору предметів на певній стадії навчання понад обмежену кількість обов'язкових;

- вилучення з уроків опитування в тому вигляді, в якому воно є, перевірки домашнього завдання, практики прилюдного оцінювання;

- не абсолютизується віковий принцип формування класів.

На зміну пропонує:

- методики особистісно орієнтованого підходу у навчанні;

- впровадження активних форм роботи на уроках, де працює дитина;

- перевірка не стільки знань, скільки рівня мислення методами тестування після великих тем, розділів тощо.

- усунення авторитарного способу спілкування.

Все це потребує розробки нових технологій навчання. Ось чому ми обрали цю важливу педагогічну проблему. Ось чому ми працюємо над розробками інноваційних методів навчання і виховання.

На шляху досягнення мети визначити такі важливі напрями:

I. Нові підходи в організації роботи з педагогічним колективом.

II. Впровадження передових методів навчання і виховання, спрямованих на особистісно орієнтований підхід до учнів.

III. Створення комфортного мікроклімату в стосунках вчитель-учень, учень-учень, учень-вчитель.

І почали працювати, взявши за основу старий перевірений принцип: кадри вирішують все.

(Продовження в наступному номері «Могилянських джерел»)

* * *

Ви позабули, що я є,
Мое ім'я, моє обличчя.
Для Вас є рідне і святе,
У Вас свій світ, своє сторіччя.

У Вас свій світ, своє життя,
Свої турботи і зізнання.
Для Вас я - десь із небуття.
І що Вам до мого страждання.

Ви позабули, що я є,
А я не сплю ні дня, ні ночі.
Змішалось Ваше і моє,
І лише кіт про щось муркоче.

Ви позабули... Що я є
Без Ваших рук, думок, бажання?
Дай Бог знайти Вам те, своє,
Єдине й вічне кохання.

* * *

В обіймах болю і печалі,
В обіймах чотирьох вітрів
На перехресті я стояла –
Ніхто спитати не посмів.

Летіли іскри віковії
Стальних загострених мечів.
За мене бились, помирали –
Ніхто кохати не посмів.

Когось в дружини обирали,
Любили, забирали в дім,
Мене дивились, шепотіли –
Ніхто узяти не посмів.

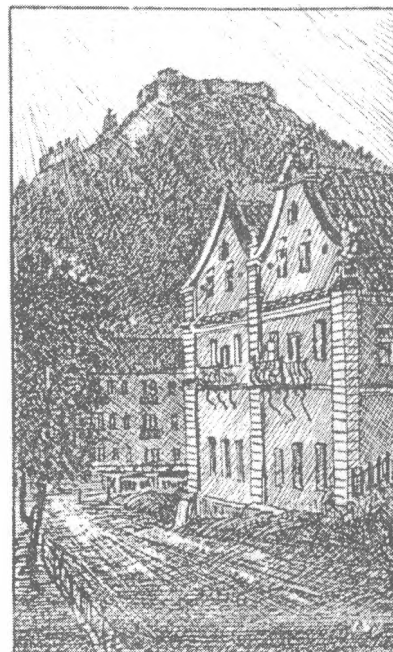
Стою, розшарпана вітрами,
Стежки завіяв сніг, замів.
Мене, кохану до бестямі,
Ніхто оплакати не смів.

Любов Малигіна - вчителька колегіуму «Берегиня»

Мал. Л. Малигіної

«Ломикаменю» – 30

«Стара Фортеця»
Мал. В. Величка

Помітною подією в житті Кременецького педагогічного коледжу імені Т.Г. Шевченка став вихід у світ книжки творів молодих провітан «Ломикамінь». Це вже другий випуск збірника – в певному сенсі ювілейний. Адже він присвячений 30-й річниці від часу заснування літературної студії «Ломикамінь». До книжки увійшли кращі поетичні та прозові твори як теперішніх молодих провітан, так і колишніх літстудійців.

О. Василюшин

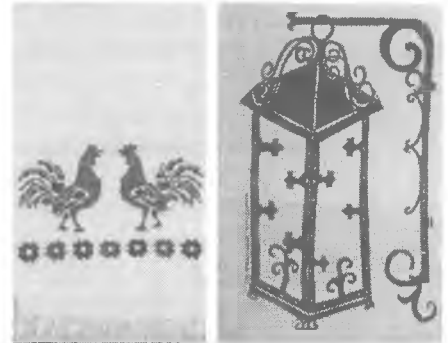
Стало вже традицією, що в великодні свята в Галереї мистецтв НаУКМА відкривається виставка "Великодня мозаїка". Це своєрідний творчий звіт колегіантів з навчальних закладів, що діють під опікою університету.

Цього року експозицію склали творчі роботи з найрізноманітніших видів, жанрів, техніки — живопис, графіка, різьба по дереву, скульптура, вишивання, писанкарство тощо.

ФОТОРЕПОРТАЖ З ГАЛЕРЕЇ МИСТЕЦТВ НАУКМА

В залі галереї

З колекції Донецького колегіуму

З колекції Києво-Могилянського колегіуму

З книги відгуків

Про своє враження можу сказати одним словом - *super!*

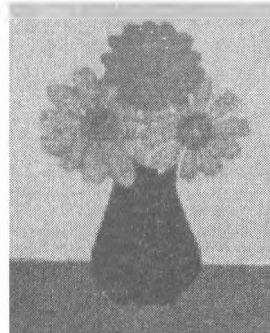
Учениця ГКМК

Просто чудова виставка! Графіка, вишиванки, робота з дерева, писанки! Все це робили наші діти. Як глибоко вони відчують нашу культуру, наші традиції. Пишаємося ними. Потрібно знайти можливості, щоб з цими роботами ознайомилося якомога більше людей. Я б сама залюбки придбала деякі з них.

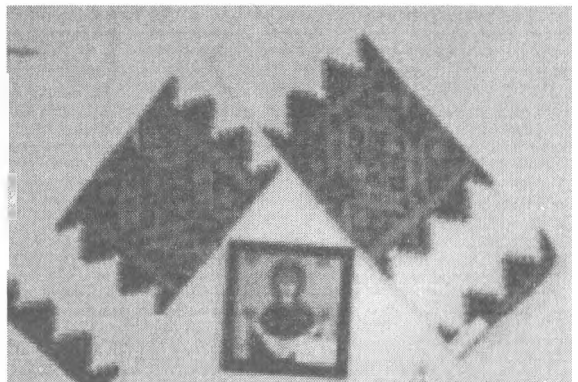
Гаєд, НаУКМА

Шановні виконавці! Дякуємо всім за чудову виставку!

Студент КХПТ

З колекції Сіверськодонецького колегіуму

З колекції «Січового колегіуму»

*Замовивши виставку! Дуже гарні роботи
робили Косови Іванові! З усіх
роботами дуже гарні свої роботи
виставили Червоний колегіуму Машинні.
Все чудово! Цікаво! Дякуємо!
Виконавці з університету ГКМК.*

ЗАКЛЮЧНИЙ ЕТАП 1 УНІВЕРСІАДИ НАУКМА

Кременець, 26 – 27 квітня 2000 року

У першій версії програми 1 Універсіади передбачалося лише два етапи – чоловічий і жіночий. Обидва суто студентські. Третій (для викладачів) з'явився майже спонтанно – в ході змагань дівчат в Острозі в минулому році: дуже вже не хотілося учасникам і організаторам чекати 2-3 роки до наступної, другої Універсіади. І пропозиція, ідея якої буквально висіла в повітрі, була підтримана одноставно, в єдиному пориві!

Висловив її директор Кременецького педагогічного коледжу імені Т. Г. Шевченка Афанасій Ломакович. Він же став його промотором. І що найцікавіше: його колективу викладачів дісталися беззаперчні лаври переможця.

Дружня, по-доброму амбітна й наймолодша команда викладачів **Кременецького педколеджу** та його департаменту фізичного виховання виборола перші місця в трьох з чотирьох видів змагань – футзалі, волейболі й настільному тенісі. Лише в шахах поступилася команді **НаУКМА**, представленій керівником департаменту комп'ютерних технологій **Миколою Глибовцем** та доцентом кафедри математики **Ольгою Пилявською**. Друге загальнокомандне місце на цьому етапі вперше дісталось **Миколаївській філії**, третє – університету **“Острозька академія”**.

ПРИЗИ ПРЕЗИДЕНТА НАУКМА В. БРЮХОВЕЦЬКОГО вручено:

- Кращій команді** –
команді Кременецького педагогічного коледжу імені Т.Г.Шевченка
- Кращому футболісту** –
Івану Нечипору (Галицький коледж)
- Кращому волейболісту** –
Валентину Яшуку (Острог) і
Василю Пилипаку (Кременець)
- Кращій шахістці** –
Олені Крутоголовіч (Миколаїв)
- Кращому шахісту** –
Валентину Величку (Кременець)
- Кращій тенісистці** –
Катерині Єрусалимець (Кременець)
- Кращому тенісисту** –
Костянтину Ніколаєву (Миколаїв)
- За спортивне довголіття:**
Катерині Єрусалимець (Кременець) і
Леоніду Мочалову (Миколаїв)

ЦІННІ ПОДАРУНКИ ОРГКОМІТЕТУ І УНІВЕРСІАДИ отримали:

- Краща спортивна пара** –
завідувач кафедри математики **НаУКМА**
Юрій Боднарчук і доцент цієї ж кафедри **Ольга Пилявська**
- Представники Кременецького коледжу – за організацію третього, викладацького етапу 1 Універсіади **НаУКМА**:
директор коледжу **Афанасій Ломакович**;
завідувач кафедри фізичного виховання **Микола Менжерес**;
головний суддя змагань **Богдан Кратко**

Переможці третього етапу I Універсіади - викладачі Кременецького педагогічного коледжу

До побачення

на другій Універсіаді **НаУКМА !!!**

Щоб отак відпочивати,
треба їхати в Карпати ...

Кафедра фізичного виховання **НаУКМА** почала підготовку до нового туристського походу студентів в Карпати

Прийом - 2000

Що тут новенького?

В. Невінчаній

- Перш за все, на факультеті природничих наук з'явився новий напрям підготовки – хімія.

Вступний тест на бакалаврські програми тепер складається з восьми модулів:

- українська мова,
- англійська мова,
- література,
- історія,
- математика,
- правознавство,
- біологія, хімія, фізика (за ви-

Вступники-99 перед тестуванням

бором),

- історія Києво-Могилянської академії.

Як бачимо, природничий блок вступного тесту має не один, а три варіанти – біологію, фізику та хімію – на вибір вступника. Це деякою мірою демократизує вступний тест.

До профільного блоку додано ще по одному модулю, і він тепер на факультетах і в департаментах складається з таких трьох предметів:

- гуманітарних і суспільних наук – українська мова, література, історія;
- правничих наук – українська мова, правознавство, історія;
- природничих наук – українська мова, математика та за вибором – біологія, хімія або фізика;
- економічних наук – українська мова, історія, математика;
- комп'ютерних технологій – українська мова, англійська мова, математика;

- соціальних наук і технологій:

а) соціологія – українська мова, математика, правознавство;

б) соціальна робота – українська мова, література, правознавство.

Де-юре приймальна кампанія на бакалаврські та магістерські програми НаУКМА починається з 1 червня. Де-факто вона триває впродовж всього навчального року. Вже прийняті або оновлені всі нормативні документи, що регламентують її, проведені в різних регіонах України зустрічі з майбутніми вступниками.

Що нового чекає абітурієнтів на вступних змаганнях? – з таким питанням звернулася редакція до помічника ректора, відповідального секретаря приймальної комісії НаУКМА В'ячеслава Невінчаного.

загальноосвітній блок.

Зміни торкнулись і минулорічного факультативного модулю – він став обов'язковим. Матеріали до цього модулю, до речі, були надіслані в коледжі і колеґіуми раніше, як додаток до №2 "Могилянських джерел".

Підрахунок балів віднині буде здійснюватись за рейтинговою системою. Місце абітурієнта факультету у загальному списку з певного розділу визначатиметься в порядку збільшення кількості правильних відповідей на запитання розділу. Якщо кілька абітурієнтів дали однакову кількість правильних відповідей, то їхній рейтинг однаковий і дорівнює середньому арифметичному значенню місць таких абітурієнтів у зазначеному списку. Далі за рейтингами з кожного розділу обчислюють рейтинг абітурієнта факультету – до суми рейтингів профільюючих модулів додається середній рейтинг з непрофільюючих. До складу студентів зараховують абітурієнтів, що мають найвищі рейтинги.

Зміни торкнулись Положення "Про особливі умови вступу на бакалаврські програми НаУКМА". Головна з них полягає в тому, що тепер всі абітурієнти, котрі претендують на особливі умови прийому до НаУКМА та його філій, рішенням приймальної комісії допускаються до вступного тестування, яке має визначити, в яку категорію студентів вони мають бути зараховані. Якщо вступник набирає половину можливих балів, він зараховується наказом ректора до основного складу студентів; у разі недобору половини можливих балів він зараховується до складу студентів резерву. Всі абітурієнти, які вступають до

Чи може бути байдужим до цього батьківське серце?

НаУКМА та його філій за особливими умовами, повинні мати в атестаті відмінні оцінки з української та англійської мов і базових для факультету чи департаменту дисциплін.

Базовими при вступі на бакалаврські програми НаУКМА за особливими умовами цього року окрім української та англійської мов є:

- на факультеті гуманітарних і суспільних наук – українська література чи історія;

- на факультеті правничих наук – правознавство чи історія;

- на факультеті природничих наук – біологія, фізика чи хімія;

- в департаменті економічних наук – математика чи історія;

- в департаменті комп'ютерних наук – математика чи інформатика і обчислювальна техніка;

- в департаменті соціальних наук і технологій – математика, історія чи правознавство.

Вступники, що вступають за особливими умовами, та випускники колеґіумів, котрі вступають на загальних підставах, звільняються від сплати за вступне тестування.

Щодо змін в магістеріумі. В цьому році з'явилась нова програма "Археологія та давня історія України". Метою цієї магістерської програми є формування у студентів глибокого розуміння складного світу первісності, оволодіння джерелознавчою базою та методами для самостійного дослідження стародавньої історії. В переліку документів з'явився пункт про ідентифікаційний код. Змінився обсяг реферату – з 12 сторінок машинопису він збільшився до 36. Реферат також пропонується подавати як українською, так і англійською мовами.

Для випускників бакалаврату НаУКМА усіх спеціальностей, окрім економічної теорії, що мають середній рейтинг 91 бал та вище, і які приймаються до магістеріуму без іспитів, майже всі програми визначили перелік дисциплін, з яких треба мати відмінні оцінки. Кожна програма встановила свої поглиблені фахові вимоги. Змінилася кількість балів з української та англійської мов з 3 до 4, що підвищило вступний рейтинг з цих вступних іспитів.

У додатку до часопису №1 «Могилянські джерела», який надіслано раніше в Миколаївську філію, коледжі та колегіуми НаУКМА, поміщено короткий нарис історії Києво-Могилянської академії.

**Що ще можна почитати вступнику
про Києво - Могилянську
академію?**

Андрущенко М.В. Парнас віршотворний. КМА і український літературний процес XVIII ст.- К., 1999.

Алексієвець Л.М. КМА у суспільному житті України і зарубіжних країн (XVII-XVIII ст.)- Т., 1999.

Аскочевський В. Киев с древнейшим его училищем Академиею.- К., 1856.

Брюховецький В. Світильник духовності // Кур'єр ЮНЕСКО.- 1996, травень.

Голубев С. Київська Академія. Архітектурний нарис.- Львів, 1912.

Жуковський А. Петро Могила й питання єдності церков.- Париж, 1969.

Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори.- К., 1994.

Микитась В. Роль КМА в культурному єднанні слов'янських народів.- К., 1998.

Семчишин М. Тисяча років української культури.- Нью-Йорк-Париж-Сідней-Торонто, 1985.

Титов Хв. Стара вища освіта в Київській Україні.- К., 1924.

Феномен Петра Могили. Біографія, діяльність, позиція.- К., 1996.

Хижняк З.І. Києво-Могилянська академія. Суспільно-політичні й ідеологічні передумови виникнення вищої освіти в Україні.- К., 1995.

Хижняк З.І. Величний і мудрий митрополит // Час-Тіме. 20.XII.1996.

Sydorenko Alexander. The Kievan academy in the seventeenth century.